

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do smagel

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKÉ ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH. (Official Organ of four Slovenian Organizations)

NAJSTAREJŠI
IN NAJBOLJ
PRILJUBLJEN
SLOVENSKI
LIST V
ZDRUŽENIH
DRŽAVAH
AMERIŠKIH.

JANUAR
16 P. Marcelin
18 S. Peter, stol
19 C. Kanut
20 P. Fabijan in Bošt.
21 S. Neža
22 N. S. po razgl. G.
23 P. Zorob D. Mar.
24 T. Timotej
25 S. Sproh, sv. Pavla
26 C. Polikarp
27 P. Janes Kriz.
28 S. Pavla
29 N. S. po razgl. G.
30 P. Janes, miloš.
31 T. Peter, nol.

TEV. (NO.) 13. CHICAGO, ILL., PETEK, 20. JANUARJA — FRIDA Y, JANUARY 20, 1939 LETNIK (VOL.) XLVIII.

Francija znova razdvojena - Italijanski obisk v Jugoslaviji

Francija razmotriva, kako stališče naj zavzame napram Španiji. — Vlada sklenila, da se ne pošlje pomoč španski vladi, toda zadeva bo prišla ta petek pred parlament. — Zmernejša struja utegne zmagati.

Pariz, Francija. — Ali naj Francija na pomoč španski vladi, ali naj ostane še v objektivni nevtralnosti? To vprašanje se na široko razpravlja ta teden v uradnih in privatnih krogih in je razvilo javno mnenje na dva stroji nasprotujoča tabora; razcepjenost se kaže gorod vlade pa doli do zadnje delavske organizacije.

Vladni kabinet je imel to tredo svojo sejo glede te zadeve in nje izid je bil, da se ne sklenilo, da se ne nudi nikakršna pomoč španski vladi. Seja pa je bila burna in omenjeni sklep se je sprejel neenoglasno, marveč le od večine ministrov.

Stvar pa pride pred javno razpravo ta petek, ko se bo v ministrski skupščini predložil predlog, kar bo storil zunanji minister Bonnet, ki je bil tudi v ministrski skupščini glavni zagovornik politike "Roke proč od Španije". Kaj bo dosegla nasprotna propaganda do petka, je težko napovedati; vse se le, da bodo radikalne skupine skušale izvesti skrajni pritisk na parlament, da se sklep vlade zavrne. Tako so za sredo zvečer sklicali socijalisti in komunisti javno zborovanje, da sprejme resolucija za pomoč Španiji. Tudi vodstvo delavske federacije se je pridružil zagovornikom te politike.

Zanimivo je pri tem, da bo bržkone zmagala struja, ki je nasprotna, da bi Francija podprla špansko vladjo, da bi druga struja znatno močnejša, kajti skoraj vsak Francoz se zaveda, kakšna nevarnost bo za njegovo državo, ako bi dobila ta za soseda od Mussolinija kontrolirano Španijo. Razlaga za to nasprotje med mnenjema in med dejanjem je v tem, ker si Francija ne želi vojne, katera grozi izbruhniti z Italijo, zlasti še, ker bi utegnili biti v tej vojni Francija osamljena; znano je namreč, da je Anglija nasprotna vmešavanju v Španijo in njeni voditelji na tistem celo žele, da bi Franco zmagal. Tako je zelo verjetno, da bo Francija popustila do skrajnosti, raje, kakor bi izzvala splošno vojno nevarnost.

Medtem ko je na tujakih federalni sodnji bil za pričo pri neki odškodninski obravnavi, je dr. J. F. Hastings, zdravnik iz Kenosha, Wis., zadela kap in proglašen je bil mrtvim, ko so ga odvedli v sosednjo sobo. Mož je bil star 61 let.

Predsednikov sin po-hvalil Garnerja
Fort Worth, Tex. — Predsednikov sin, Elliott Roosevelt, je imel zadnji terek tujkaj govor, ki se je oddajal tudi po radio, v katerem je izrekel pohvalno besedo za podpredsednika Garnerja. Dejal je o njem, da je kvalificiran za predsedniško mesto. "Neumno bi bilo izjavljati", je dejal Roosevelt, "da je Garner newdealovec. Enako neumno pa tudi, da je reakcionar ali konservativec. Garner je pa samo Garner in s tem, da je osebnost sama za se, in z uporabljanjem svoje-ga vpliva, kakor mu nareka est, bolj točno posejblja po-prečnega Texačana v Wash-ingtonu, kakor ga kdo drugi, i bi ga mogli imenovati".

Frankfurter in Murphya potrjena
Washington, D. C. — Senatska zbornica je zadnji terek potrdila dva moža na njih visoka vladna mesta, na katera ju je imenoval predsednik Roosevelt, namreč Felixa Frankfurterja za vrhovnega sodnika, ki je s tem zasedel izpraznjeno mesto po umrlem sodniku Cardozo, in Franks Murphya, ki je postal generalni pravnik Zed. držav. Dobil ni bilo proti Frankfurterju v senatu nobene opozicije, se pa je glede Murphya, ki je bil prej guvernir države Michigan, vršila kratka debata.

KONVENCIJA AVTO UNIJE

Spor med predsednikom in odborom bo razsodila konvencija.

Detroit, Mich. — Spor med sekretivnim odborom unije avtomobilskih delavcev in med nje predsednikom, H. Martinom, je tako oster, da ga niso mogli poravnati niti pogajanja, niti posredovanje vodstva CIO. Da se pride s te mrtve točke, ste se obe stranki zadnji terek zedinili na to, da naj izreče besedo odločitve celokupno članstvo, in se v ta namen skliče konvencija. Ta se bo vršila v Clevelandu in se otvori 20. marca. Na njej bodo delegati tudi izvolili celotni odbor in s tem pokazali s katero obeh strank se strinjajo.

NAZIJI SE NORČUJEJO IZ ROOSEVELTA

Berlin, Nemčija. — V glasilu Hitlerjevih gardistov je bila zadnji terek priobčena karikaturna slika, katera kaže Bern. M. Barucha, držečega na kolenih malo lutko, predstavljajočo predsednika Roosevelta v govorniški pozi. Spodaj so besede: Ventrilokvist Baruch objavlja svoje novoletno poslanico.

ZNAČILNE OROŽNE VAJE

Brest, Francija. — V Sredozemsko morje je odplulo te dni večje število francoskih vojni ladij na "manevre". Pomembne so te "orožne vaje", ker se vrše ravno zdaj, ob času take napetosti med Francijo in Italijo, in pa, ker se bodo vršile skoraj istočasno z manevri angleške mornarice istotam. Poleg tega se

OBLASTI ZAPLENILE POSLANO ZLATO

Chicago, Ill. — Federalno sodišče je zadnji terek odredilo, da se zapleni 1501.47 gramov zlata, ki je bilo poslano Fritz Herzu, 8131 Cottage Grove, iz Švice. Zlato je prišlo od nekega Baumlerja, ki ga je baje prejel od svojega brata iz Nemčije, kateri je bržkone skušal svoje premoženje spraviti v inozemstvo, predno se še sam izseli. Herz bo prejel \$760, kar je zlato vredno, dočim bo zlato samo poslano v federalno zakladnico v Philadelphijo.

KRIŽEM SVETA

Berlin, Nemčija. — V nemško armado je bilo imenovanih 3,600 novih poročnikov, kateri so bili v sredo sprejeti od Hitlerja v njegovem uradu. Doba njih vežbanja in učenja je trajala dve leti.

London, Anglija. — Eden uradnikov iz vojnega ministerstva je imel v terek govor, v katerem je priporočal prebivalstvu, naj se založi v svojih hišah z zalogo živeža in vode za slučaj potrebe. Govor je povzročil znatno vznemirjenje.

Ottawa, Ont. — V tujkajšnji poslanski zbornici je bil zadnji terek stavljen predlog, naj se ime Dominion of Canada izpremeni v "Kingdom of Canada", generalni guvernir pa naj bi dobil naslov podkralja.

Katoliški Slovenci naročajo "Amerikanski Slovenec"

Trdi, da je bilo na ladje naložene velika množina municije, da se pri manevrih uporabljajo le slepi naboji.

GROF CIANO NA OBISKU

Italijanski zun. minister skuša pridobiti Jugoslavijo za trdnje zavezništvo osi Rim-Berlin.

Belgrad, Jugoslavija. — Teden dni se mudi v Jugoslaviji na obisku italijanski zun. minister, Mussolinijev zet, grof Ciano. Po uradnih poročilih je namen obiska le, da se grof udeleži velikega lova v Beljahu ob ogrski meji, toda to je le zunanja maska, ki skriva vse globokejši pomen. V kratkem povedano, povod za obisk je v tem, da pridobi Italija Jugoslavijo za trdnje zavezništvo osi Rim-Berlin.

Ze pred par leti so odnošaji med Italijo in Jugoslavijo izgubili svoj prejšnji sovražni značaj in postali vzdržni, ako že ne pristrčni. Jugoslovanska vlada je izprevidela, da je pametno, ako živi s sosedo v prijateljskem razmerju, zlasti še, ker ima z njo živahne trgovske zveze, in predvsem pa, ker je Francija zavezništvo Jugoslavijo dokaj zanemarjala.

Izza monakovskega pakta ste-bili Nemčija in Italija na vztrajnem delu, da Jugoslavijo, z drugimi jugovzhodnimi državami vred, popolnoma ocepitje od Francije in jo priklenete na se, in obisk grofa Ciano ima očitno namen, da to delo končnoveljavno dovrši. Ker sta Rim in Berlin zadnji teden docela pridobila Ogrsko v svoj tabor, se bo zdaj Ciano potrudil, da bo zblizal tudi Jugoslavijo in Ogrsko, med katerima odnošaji niso posebno prijazni. Poizkus se bo bržkone posrečil in tako bo dosežen še en namen, namreč popolnoma osamiti Rumunijo in jo tako prisiliti, da se bo morala še ona pridružiti fašističnim državam.

V RUSIJI ŠTEJEJO PREBIVALSTVO

Moskva, Rusija. — Okrog 400,000 cenzorjev se je v terek spravilo na delo, da preštejejo prebivalstvo na širnem ruskem ozemlju v Evropi in Aziji. Po mestih se bo štetje vršilo en teden, v podeželskih krajih pa deset dni. Kaka pokrajinska raznolikost vlada v Rusiji se razvidi iz transportacijskih sredstev, ki jih bodo cenzorji uporabljali. Poleg modernih sredstev se bodo morali na severu posluževati pasjih vpreg, v puščavah pa celo velblodov.

DOBI PLAČO \$100 — NA DAN

Chicago, Ill. — Mestni finančni odbor je v terek odobril priporočilo, da se najame posebni izvedenec, ki bo preiskoval prst, katera se bo izkopala pri kopanju tunela za podzemsko železnico, in da se temu izvedencu plača po \$100 na dan. Ta dragocena osebnost, ki bo dobivala to plačo, je dr. Karl Terzaghi, profesor v Mass., ki je širom sveta znan kot izvedenec v poznavanju prsti.

Iz Jugoslavije

Zalostne praznike so imeli pri Stelcerjevih pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah, ker je padla v vodnjak mati in gospodinja. — Čudaški stavec, ki je pobegnil v gozd. — Smrtna kosa. — Druge vesti.

Zalosten Sveti večer

Maribor, 27. dec. — Pri Stelcerjevih pri Sv. Andražu v Slovenskih goricah so imeli žalostne praznike. Na sveti večer je bila družina v prazničnem razpoloženju. Bratje in sestra so tolažili v postelji ležečega bolnega očeta Alojzija. Medtem pa sta bila mati Marija Stelcerjeva in srednji sin Anton Stelcer pri vodnjaku, da preskrbita vodo za kuhinjo. Da bi bila z materjo čim preje gotova, je pohitel nazaj k vodnjaku. Ko je prišel do vodnjaka, pa matere ni bilo več. V prvem hipu ni niti pomislil na to, kaj se je moglo med tem zgoditi. V negotovosti zgrabi za kolo vodnjaka in potegne iz njega še vedro, polno vode. Ko pa opazi, da je voda blatna in vsa skaljena, se mu je zjasnilo v glavi, kaj se je pripetilo.

Smrtna kosa

Po skoraj triletnem bolehanju je umrl Dr. Anton Ratajčec, ravnatelj škofijske gimnazije sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano. Rojen je bil leta 1873 na Bučki nad Krško dolino. Srednjo šolo je izvršil v Novem mestu; v mašnika je bil posvečen 1898. Pozneje je na prigovarjanje škofa Jegliča študiral na duhovskem vseučilišču matematico in fiziko. Od leta 1908 je bil profesor na škofijski klasični gimnaziji, leta 1933 je bil pa imenovan za ravnatelja.

Napad s kislino

Do razburljivega dogodka je prišlo v Gledališki ulici v Ljubljani, ko je bila napadena 24 letna Franciška Grabnerjeva, ki je tam opravljala službo skladiščnice. Neka oseba ji je vrgla v obraz žgočo kislino in ji s tem po vsej verjetnosti za vse življenje skale obraz.

Lepa starost

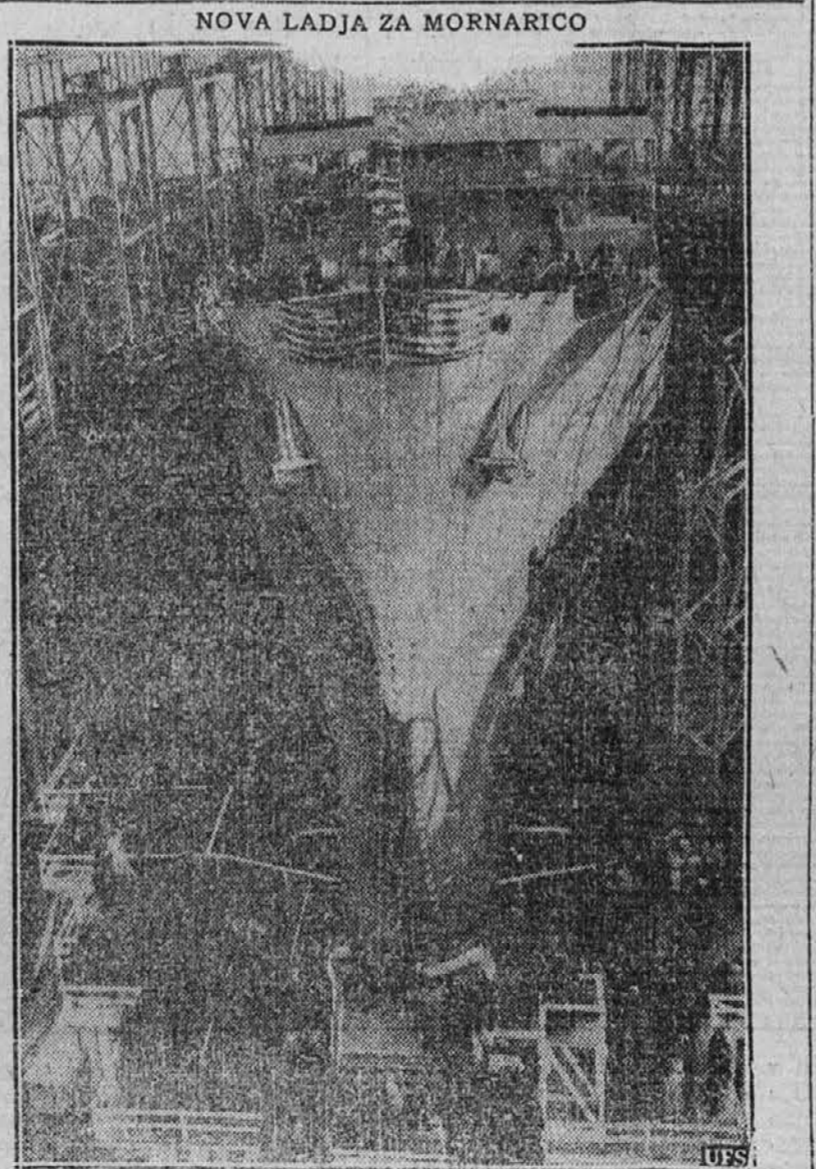
Sedemdesetletnico rojstva je pred kratkim na skromen način obhajala hišna posestnica Marija Benedik na Cojzovi cesti v Kranju. V zakonu je imela 13 otrok, od katerih žive sedaj le še štiri.

Dva padca

Na Tržaški cesti na Viču je na zmrljih tleh padel Jože Grimšič, železniški čuvaj v pokojni in se hudo poškodoval. — V Ljubljani je pri glavni pošti padla vsled poretice poštna uradnica Hilda Vrtovec in se močno pobila. Oba sta morala iskati pomoči v bolnici.

Ogenj

Pusti Rovt pod Golico, tako poročajo z Jesenic, ki je prav lepa zimsko športna postojanka, je zadela pred kratkim nesreča, da je namreč zgorela še skoraj nova zimska kočja, z vsem inventarjem, do samih tal. Komaj sta si še rešila golo življenje oskrbnik kočje in njegova žena. Škoda je do 70 tisoč dinarjev.

NOVA LADJA ZA MORNARICO
V Chester, Pa., je bila pred kratkim izdelana in oddana vojni mornarici ladja Cimarron, ki jo kaže slika in ki je ena najmodernejših ladij na svetu. V načrtu je, da se letos zgradi 51 podobnih ladij.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Izinja vsak dan razen nedelj, ponedeljnov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:
Za celo leto \$5.00
Za pol leta 2.50
Za četrt leta 1.50
Za Chicago, Kanada in Evropo:
Za celo leto \$6.00
Za pol leta 3.00
Za četrt leta 1.75
Praznična številka 3c

Subscription:
For one year \$5.00
For half a year 2.50
For three months 1.50
Chicago, Canada and Europe:
For one year \$6.00
For half year 3.00
For three months 1.75
Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtih dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Našim prijateljem!

V večerajšnji številki smo predočili čitateljem nekatere fakte, ki pokazujejo nam katoličanom, da med nami še daleč ni tiste potrebne zavednosti in odločnosti za katoliški tisk, kakoršno bi morali imeti. To pa ne velja za vse. Med nami slovenski katoličani v Ameriki imamo hvale Bogu lepo število zlatih duš, ki globoko umevajo potrebo in važnost katoliškega tiska med nami. Zasluga teh zlatih slovenskih duš je, da se je pred 48. leti ustanovil prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki "Amerikanski Slovenec". Zasluga teh zlatih slovenskih duš je, da se je leta 1923. ustanovilo z njihovo pomočjo neodvisno slovensko katoliško tiskovno društvo "Edinost", katero je izvedlo po dolgem neodjenljivem prizadevanju par let pozneje, da je postal list "Amerikanski Slovenec" dnevnik, kateri je tekotom zadnjih 14 let kot dnevnik izvršil velik kos dragocenega dela in propagande za razširjenje katoliške miselnosti med nami. Zasluga teh zlatih slovenskih duš je, da smo lani ameriški katol. Slovenci prišli do krasnega družinskega mesečnika "Novi Svet". Vsi, ki so pomagali pri tem potrebnem delu, zaslužijo zahvale in priznanja. Toda poleg teh številnih zavednih katol. Slovencev imamo pa še mnogo takih, ki v tem oziru niso dovolj zavedni. Taki so, kakor je večerajšnji članek povedal: katoličani so, vsaj tako pravijo, pod njihovo streho pa brezversko časopisje. Tu nekaj ni prav. In tudi do teh se mora, z živahno prepričevalno agitacijo.

Prijatelji naročniki "A. S." V Združenih državah katoliški škofje vsako leto proglasijo mesec februar za mesec katoliškega tiska. V mesecu katoliškega tiska se dvignejo prijatelji dobrega tiska in skušajo katoliške liste razširiti med svoje sosede, znance in prijatelje. Lepa misel in lep namen je to. S tem, da zanesem pod streho svojega prijatelja ali znanca katoliški časopis, mu privedem pod streho dobrega in zanesljivega prijatelja in svetovalec, ki ga bo zvesto in zanesljivo vodil po pravih potih življenja. Ohranil ga bo in še bolj navdušil za vse dobro, potom tiskane besede ga bo dvignil k večjemu zanimanju do župnije, do katoliškega društva, itd. Kratko, v hišo, v katero zanesemo dober katoliški časopis, postavimo zvestega stražnika, ki čuva tako hišo pred sovražno protikatoliško miselnostjo. Ali potem ni veliko dobro delo, razširjati katoliški tisk?

Ali je pa nam slovenski katoliški tisk še potreben? Da, zelo potreben in bo zelo potreben, dokler bo bilo in živelo zadnje slovensko srce v tej zemlji. Katoliški časopis je še vedno zvest kazipot tisočerm slovenskim družinam, ki jih leto za letom opominja in opozarja k zavednosti za katoliško vzgojo naše slovenske mladine in potem iste navaja, da jo vpisujejo v katoliška društva in katoliške organizacije. Važen varuh je v tem oziru in marsikaj bi bilo izgubljenega, ko bi ne imeli tega varuha.

Zvestoba in prijateljstvo pravijo, da je velika vrlina. V sv. pismu stare zaveze beremo, da je zvesti prijatelj, kakor močna bramba; kdor ga je našel, je našel velik zaklad. "Amerikanski Slovenec" je skušal vsikdar biti zvest prijatelj svojemu slovenskemu ljudstvu. Negova zvestoba je preizkušena. Vedno odkar izhaja stoji zvesto na braniku vere in slovenske narodnosti. Ze skoro polstoletja junško odbija napade na vero našega naroda. To nalogo še vedno vrši častno, neustrašeno in brez kakršnegakoli kompromisa. Baš radi tega je slovenski katoliški dnevnik nam še nujno potreben. Sovražnik je še vedno na delu, aktiven in preži ob vsaki priliki, kakor rjoveč lev, da udere v naše vrste. Zato smo tudi katoliški Slovenci dolžni, da svoj tisk zavedno in pozhrtvalno podpiramo, da bo to svoje delo zvesto nadaljeval po potrebi.

Veliki papež Pij X. je katoličanom vsega sveta resno zaklical: "Zastonj zidate cerkve in šole, zastonj ustanovljate misijone. Vse vaše delo bo razdejano, če ne bote istočasno znali uporabiti obrambnega in napadalnega orožja tiska." — Ali se njegova napoved ne uresničuje na celi črti? Kdo more zanikati? Ozrmo se samo v Mehiko, v Španijo in druge države po svetu. V Španiji so zidali veličastne katedrale in cerkve, znamenite velike za-

vođe vseh mogočih redov in ustanov. Danes je vse to porušeno, porušeno in razdejano, po onih, v katera srca je zanesel sovražni tisk krščanstvu sovražno nasprotno miselnost.

Kvišku glave katoličani! Mislimo resno, ne zakrivajmo si oči pred resničnimi dokazi, ampak odprimo oči in izpreglejmo, dokler je čas. To kar se godi zadnja leta po Španiji, je lahko jutri pri nas. Številne neoporekljive dokaze bi lahko še navedli k temu, kako važno je tudi za nas katoliške Slovence v Ameriki, da delamo za ojačenje katoliškega tiska med nami.

"Amerikanski Slovenec" v današnji številki zopet razpisuje svojo običajno letno kampanjo. Prečitajte na tretji strani te številke razglas kampanje, potem pa na delo med svoje znance in prijatelje. Preberite še enkrat članek v večerajšnji številki tega lista in še enkrat tega današnjega potem se pa odločite. Na stotine slovenskih družin po naselbinah je, ki še niso naročeni na ta katoliški dnevnik, medtem pa naročajo brezverske dnevnike. K tem pojdite in razgovorite se z njimi. Delajmo vsi, da pride v vsako slovensko hišo v Ameriki slovenski katoliški dnevnik "Amerikanski Slovenec"! To naj bo naš cilj, naša naloga tekotem letošnje kampanje. Mi vsi, prijatelji katoliškega tiska pa delajmo in glejmo, da ta cilj dosežemo in to nalogo izvršimo.

Naprej za katoliški tisk!

RAZNE NOVICE IZ LA SALLE

La Salle, Ill.

Delavske razmere so tu pri nas, na kratko povedano, pod nižo. Oni ki delajo po tovarnah in raznih "milih" zaslužijo komaj toliko, da imajo za sproti, pa ne v kaki razkošnosti. Kako tudi, ko en teden delajo, drugi teden morajo pa ostati doma. S polno paro se še nikjer ne dela in parne piščalke še ne vabijo delavcev k obilnemu delu. Edino dve veliki peči delajo noč in dan, to je v tovarni cinka, kjer se ruda topi. V cementni tovarni "Alfa Cement Mill" delajo komaj delno, eni pa popravljajo, kar se je v minulem letu polomilo, da kadar pride čas ali potreba, bo vse zopet vrejeno in pripravljeno za obrat. Edino tovarna ur še nekaj pridno dela, pa tu je težko dobiti delo. Veliko ljudi je pa tudi zaposlenih na reliefnih delih.

Moj stari prijatelj in prijateljica, oba dobra katoličana in pridna podpiratelja naše fare sv. Roka, sta dne 12. januarja slavila, oziroma jima je ta dan potekalo 25 let zakonskega življenja. Ta dva sta Mr. in Mrs. Frank Ajster. Oba sta bila rojena v fari Cerke na Dolenjskem. Njuna hčerka Mary je nekako izvedela, da bota oče in mama slavila 25 letnico zakona, pa je na tiho organizirala nekaj dobrih prijateljic, da se nekaj napravi za njene starše tako, da bo primeren party. To se je zgodilo 14. januarja zvečer v dvorani šole sv. Roka, kjer sta ta dva jubilanta prejela obilo častik k svojemu srebnemu jubileju od številnih dobrih prijateljev in prijateljic. Vsi zbrani so jima želeli vsaj še nadaljnih 25 let sreč.

nega in zadovoljnega življenja v krogu svoje lepe družine. Tem se draga prijateljica pridružuje tudi pisatelj teh vrstic in vam želi vse najboljšega, kakor tudi, da bi zdrava in zadovoljna slavila enkrat še tudi zlati jubilej, zlato poroko. Bog z vama!

Naša rojakinja Miss Agnes Baznik, kot 17 letna organizatorica našega cerkvenega kora sv. Roka, se bo v kratkem poslovila od nas in se preselila v Waukegan, Ill. k svojemu ljubljencu, oziroma možu, kategera ime je Karl Ostrowski. Seveda, jo bomo prav vsi zelo pogrešali, kajti ona je veliko delala za nas tu v naši fari. Vsi ji pa iz srca želimo vso najboljšo srečo v zakonskem življenju in vsi upamo, da pride še tu pa tam kedaj pogledat na naš cerkveni kor, kar nas bo zelo veselilo. Bog z vama Nežika!

Preteklo nedeljo 15. januarja je bil prav lep party za naš cerkveni pevski zbor sv. Roka. Ta večer smo zopet slišali našo lepo slovensko pesem. Zato v imenu zbora najlepša hvala pripravitelju!

V bolnišnici se nahaja bolan tukajšnji pionir Mr. Joe Lušina. Na svojem domu pa leži bolan pionir rojak Mr. John Pelko. Dne 14. januarja je moral v bolnišnico rojak Mr. Anton Uranich. V premogokopu ga je doletela nesreča, ko mu je padel kamen na nogo. Vsem tem želimo vsi skupaj skorajšnjega ljubega zdravlja! — Nadalje je že dalje časa bolan rojak Mr. L. Bučar, ki živi tam doli na La Harps St. Prošnji ste dragi rojaki, da svoje bolne sorojake pridno obiskujete in jih v njihovi nesreči tolažite.

Na obisku se nahaja nam

vsem poznana rojakinja Miss Jeannette Bruder, ki je prispejala iz daljne Kalifornije, obiskat svoje starše Mr. in Mrs. J. Fr. Bruder, kakor tudi svoje prijateljice in prijatelje. — Hvala Jeannette za pogovor oni dan. — Vsem rojakom, kateri prav radi prebirate list Amerikanski Slovenec, priporočam, da ga tudi vi nadalje priporočate in razširite med one, ki ga ne čitajo. S tem bote storili veliko dobro delo. To pravi vaš prijatelj in

Poročevalec.

SLIKE IZ STARE DOMOVINE V SHEBOYGANU

Sheboygan, Wis.

Že dolgo časa so nekateri povpraševali, kdaj pridejo slike iz domovine, ker bi jih radi videli. Slike so sedaj gotove in se bodo kazale 22. januarja, to je v nedeljo zvečer v cerkveni dvorani. Vstopnina bo za odrasle 25 centov za otroke pa deset centov.

Slike so krasne! Nad 600 krajev v Jugoslaviji, največ seveda iz Slovenije, vsebujejo. Kaj takega še niste videli. Nad 700 čevljev filma je v krasnih barvah, kar se tudi redkokdaj vidi na navadnih predstavah. Film je 3500 čevljev dolg in bo predstava trajala dve uri in pol.

Ker nobeden pogled ni lepši od onega, ki predstavlja rojstni kraj, zato vem, da boste vsi prišli na predstavo ter zopet videli kraje, kjer ste se kot otroci igrali in ki so vsakemu tako ljubi, ne glede, koliko let je poteklo od naše detinske dobe.

Film je last Slovenske Ženske Zveze, zato podružnica št. 1, v Sheboyganu prijazno vabi svoje članice, kot vse rojake in rojakinje v naselbini, da pridejo k predstavi. Dvorana bi morala biti nabito polna, ker kaj takega v Sheboyganu še nismo imeli. Nikar ne zamudite lepe prilike, da vam pozneje ne bo žal. Naj vas nobeden vzrok ne drži doma, ampak pridite pogledat krasne kraje naše ljubede domovine.

Za podružnico št. 1, S.Z.Z.

Marie Prislard

(Ogl.)

OD DRUŠTVA KRŠČANSKIH ŽENA IN MATER Waukegan, Ill.

Za leto 1939 je bil na seji izvoljen ves stari odbor enoglasno, kakor že po navadi. Nadalje je bilo sklenjeno, da smo darovale za božično kolekto \$60.00 za cerkev. Nadalje se naznanja, da sedaj nimamo več sej vsako drugo nedeljo v mesecu, ampak vsako prvo nedeljo, skupno sv. obhajilo pa še vsako tretjo nedeljo v mesecu, kakor poprej. Sklenjeno je tudi bilo, da priredi naše društvo v nedeljo 22. januarja zvečer veselico, na katero že sedaj vabimo vse rojake in farane. Veselica bo v korist naše cerkve. Tiketi so po 35c. Vse članice ste dobile po tri. tikete na dom, katere skušajte prodati svojim prijateljem ali pa domačim. Na veselico ste vabljeni vsi, da nas bo več in bo

bolj veselo, kakor tudi, da se več napravi dobička, ki pojde za cerkev. Preteklo nedeljo so imeli društveniki Najsv. Imena nek party v korist cerkve, pa niso pustili ženskam nič blizu. Pa smo rekly: Bomo le videle, kaj bodo sami moški napravili. — Me pa le nismo take, ampak povabimo na našo veselico vse moške, da nas bo več.

Dne 15. januarja je imelo društvo Marije Pomagaj svoj letni party, kakor že vsako leto. Je bilo prav zanimivo in ob enem ginljivo, ker so se poslavljali od starega predsednika KSKJ. Mr. Fr. Opeka, ki je že dolgo let znan kot neumoren delavec za Jednoto. Kar nekaj presunilo nas je, ko smo gledali, kako so mu podarili ob tej priliki mali dar in košarico lepega cvetja. Na to so sledili govori, ki jih je bilo veliko. Mize so bile bogato obložene in za suha grla je bilo dobro preskrbljeno; pa tudi muzika se je prijetno oglašala in poleg tega se je vmes tudi slišala znana pesem: "Ti pa jaz pa židana marelja..." Tako je bilo veselo, da smo še mi stari menili, da smo enaki dvajsetletnikom. Da, s ponosom zapišem, da sem članica tega društva že nad 25 let. Bog ohrani naše društvo še za naprej in Bog živi celi odbor. — Vsega najboljšega v novem letu sem po Ameriki, zlasti vam cenjene članice in nasvidenje v nedeljo 22. jan. v šoli.

Mary Marincic, preds.

KAJ NOVEGA MED ROJAKI V MINNESOTI

Ely, Minn.

Mr. in Mrs. Peter Strucej naznanjata zaroko njunega sina Johna z gđ. Margaret Musich. Zvečer dne 12. januarja je bil v kafeteriji Community Center prirejen Shower party. Oče ženinov je iz Zapudja, mati pa iz Belčiga Vrha, župnija Dragatuš na Dolenjskem. Nevestin oče je Matija Musich, doma iz Čudnega sela pri Črnomlju, mati je pa rojena tukaj v Ely pred 44 let.

Vse kaže, da bo tudi letos precej porok. Nekoliko se sedaj bolj dela v rudnikih, oziroma se dela nekaj več dni na teden. Sicer pa ni delo prav nič merodajno za poroke, kajti lansko leto se je slabo delalo, pa je bilo porok v naši župniji nič koliko. Menda si mislijo, da dva laglje živita kot pa en sam.

Jernejčan

ŠE EN ODZIV

Cleveland, O.

Dovolite, da tudi jaž napišem par vrstic v našem priljubljenem listu. — Zadnjič enkrat sem brala dopis od č. g. Slapšaka in č. g. Aleksandra, ko pišeta, kako bi se kaj pripomoglo, da se čim prej postavi novo semenišče v Lemontu. Torej ste vendar enkrat prišli s tem predlogom na dan. Čudno se nam je videlo, da ste tam v Lemontu tako skromni. Če se drugi oblačajo do nas z različnimi prošnjami, zakaj se vi ne bji

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Vest iz domovine

Chicago, Ill. — Zlati novico sta prejela iz stare domovine brata Andrej in Kozel, da jima je v Strassu pri Kamniku umrla mati v častitljivi starosti let. Večni ji pokoj, ostalim žalje.

Oproščen

Milwaukee, Wis. — Tuzijski rojak Ludvik Ahčin moral zagovarjati pred sodiščem, zaradi avtomobilskih sreče, ki se je zgodila leta maja, ko je s svojo zavozil v poluhoželeznico in je bila pri tem ubita njegova hčerka. Obtožen je bil, da je vozil v pijanem stanju, da on je dokazal, da je bil trezen in tako je bil oproščen.

Nesreča v rudniku

Oakmont, Pa. — Prijatelj v rudniku je bil ubit Joseph Komac, star 52 let. Doma je bil iz Soče pri Domeriki je živel 26 let. Ženo imel je imel dve hčerkama in dve sestri, v starem kraju pa še, brata in dve sestri.

Žalostna vest

Coloma, Mich. — Mestni svetnik vrenec Samotorčan je prejel iz starega kraja novico, da mu je na niki pri Ljubljani umrl govrat Valentin Samčan, po domače "SpelTine", v visoki starosti. Vodil je gosilno celih 52 let. Zapušča že omenjenega v sestri Meto, omoženega rento.

Iz Loraina

Lorain, O. — Pred kratko je bilo v tem listu poročilo o smrti Mrs. Ursič, pa je pomotoma ročilo izostalo, da za pokojna poleg moža in hčerki tudi sina Antona, ki je mestni ognjegasec, ko v popravek.

Spali? Saj je vendar dolžnost, da pomagamo svojim močem. Saj se vendar trudite za naše Torej čast vam, da ste v dan z besedo.

Za novo semenišče pa prav vsi na delo. Kaj pa drugega boljšega napravim gg. duhovnikom, rudiyo za nas in naše otroke Torej vsakdo naj sklene, bo v letošnjem letu napravse, kar je v njegovi moči, da se že skoro uresniči de č. g. duhovnikov. — novo semenišče mora stati še to leto; da pride tega, bo odgovarjalo potrebam, bojte se, da bi vam kaj kalo, če bote darovali v plemeniti namen, ker Bog je obresti obilno plačuje, storimo za čast božjo, to (Datje na 5. strani)

"TARZAN IN PREPOVEDANO MESTO"

(31)

(Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Kot veter staglo je hitel Tarzan v temni džungelski noči skozi krošnje dreves proti Mpingo naselju, kjer se je vršil krvavi ples, kjer so se ljudje zbrali pripravljali, da se bodo po dolgem času zopet enkrat pogostili z mesom belega človeka. Bal se je da zamudi, zato je hitel...

... Uboga Helena Gregory, trdno privezana k močnemu stebri zabitemu v zemljo, je obupno gledala te črne divjake, ki so peslali okoli nje in z grozo na obrazu pričakovala strašnega konca. Nikdar v svojem življenju si ni niti od daleč predstavljala, da se bo z njo kaj takega zgodilo.

Močni ognji so strahotno osvetljevali okolico, da so sence plesočih divjakov pošastno poskakovale okoli nje. Kmalu, kmalu je moral biti ples končan, kajti vpijete je postajalo vedno groznejše, vedno bolj divje in obupno. Ze se je k njej v divjem diru bližal črni vojak s sulico v roki.

Helena je že čutila mrzlo ostrino morfinnega orožja in se strahu in groze vsa tresla. Divjaki pa videc da se je približal trenutek ko bodo videli teči kri belega človeka, so še bolj podivjali in se strahli čisto blizu žrtve ter začel vpi: "Ubij! Zabodi!" Vojak je tameril sulico na srce!

POLORI. Imena. Ako ti je narobe, poteka, obnovi jo in pomagaj listu!

DVOJE PRIPOROČIL IN NASVETOV

Kampanja za razširjenje katoliškega tiska je tukaj. — Ti lahko pomagaš, če hočeš, pa tudi lahko podiraš, če hočeš. — Zakaj se boš odločil ti?

Izza časa obstoja Kartagijske priprave neka zgodovinska črtica, da je udrlo malo krdelo Jugurtovih čet pred trdnjavski zid v Tuniziji ter začelo napadati skoz enako malo krdelo Kartagijskih vojščakov. Ljut boj red bil in poveljnik, ki bi bil bilščed začelka lahko zdrobil ti- a žeto peščico roparjev, prvi voje črtica, da je pa z naslado re- želekel: Ta pest napadalec nam ta me more nič, pomoči zda; ne je bi pošljem iz mesta, naj se bran- janih sami branijo, bomo le da videli katera stran bo poraže- oprena. To je bila nekaka nasla- da, kakoršno so imeli Rimlja- ni, ko so v takih slučajih gledali na rimske gladiatorje. Črtica pa pravi, da so tisti Jugurtovi je z d e c i branice kmalu premagali in del istih je nato zažgal naselje Kartagi- žanov v zaledju in vso nasel- iz tega dobimo, da je treba sovražnika prijeti in ustaviti dokler je čas, ne pa gasiti in vpi- ti potem, ko ogenj vse uni- či. Ne brezbržno gledati na borbo tedaj, ko bi pomoč po- magala in kaj izdala.

Ta podoba bi morala živo stopiti zlasti pred oči nam katoličanom. Mi katoličani pre- mnogokrat kar nočemo videti, kako sovražnik z nasprotno miselnostjo izpodkopava temelje katoličanstvu. Takrat ko je čas nočemo delati, ne brigamo se tedaj, ko bi z mali- mi žrtvami lahko preprečili večje katastrofe in škode. Ta- ki smo katoličani prav pogosto- krat zlasti na polju tiska, kjer se bje neprestana borba med duhovi, na eni strani za resnico, na drugi strani za laž in neresnico proti Kristusu in Krizu. Mi pa čestokrat brezbržno stojimo ob strani, trdimo se zraven, da to ni naša zadeva in da se v take stvari ni m a m o z a vtikati. Posledice se pojavijo le pre- pogosto, da izbruhne kata- strofalen požar, ki povzroči ogromno škodo. Mehika, Španija in še marsikje so neovrg- ljivi dokazi k temu.

Katoličani hočemo mir — a miru na svetu ni!

"Kaj bi se pripravili? Lju- bimo se med seboj, itd..." Ta- ko trdijo mnogi. Ne trdijo te- ga morda iz slabega namena. Ampak to stališče se je doslej napram protiverskim nasprot- nikom še vedno izkazalo ta- ko, da so katoličani s takimi "poštovanjem" škodo trpe- li. Iz zgodovine dokazana resnica je, da protiverski na- sprotniki, kot svobodomiselnici, socialisti, komunisti itd. niso nikdar na popustljivost in to- lerantnost katoličanov, posta- li katoličanom bolj prizanes- ljivi in popustljivi. Nikoli. Z

podvojeno silo so vedno na- stopali v takih slučajih in kjerkoli se jim je potom ne- previdnosti in popustljivosti katoličanov posrečilo priti do moči, je začela teči kri, nastajati so začela mučenja in terorizem je vladal nad kato- ličani. Vzeli in zadušili so ka- toličanom še tisto malo svobo- de, ki so jo prej imeli. Uki- nili so njihove šole, razdejali cerkve, morili duhovnike, ma- se pa z nasiljem razkristjani- li. Tako je, katoličani hočemo mir, a miru na svetu ni. Kaj torej? Ali ni tudi naša sveta dolžnost, da tudi katoličani spregledamo in utrdimo svoje pozicije proti napadom? Na vsak način, če nočemo biti ve- dno teptani in zapostavljeni.

DOLOČENA ZA AVSTRALIJO

Angleški kentski vojvoda, kraljev brat, in njegova žena, bivša prin- cesa Marina iz Grčije, ki bosta v kratkem odpotovala v Avstralijo, kjer je vojvoda imenovan generalnim guvernerjem.

POVRNIL SE S KONFERENCE

Državni tajnik Hull in njegova soproga, ko sta se nedavno vrnila iz Lima, Peru, kjer se je vršila vseameriška konferenca. V ozadju je videti kip Svobode.

sredstvo isti tisk pri dopove- dovanju ljudem, katera misel- nost je prava in koristna za posameznika, za občine, na- rode in države. Svobodomiseln- ci, komunisti in socialisti ne- pretao s tiskano besedo do- kazujejo, da je vera humbug za človeka, norčujejo se iz onih, ki so še verni in zvesti Bogu. Ali ni tudi nas katoli- čanov dolžnost, da potom ravno istega sredstva, potom tiska pobijamo te napade, la- ži in neresnice, ki jih širijo nasprotniki s tiskom proti ka- toličtvu? Da, to je naša dolž- nost. Zato pa jačimo katoli- čani svoj tisk. Glejmo, da mu napravimo prsto pot v vsako slovensko hišo v Ameriki, da bo potom svoje tiskane besede, kadarkoli potreba zavra- čal nasprotna napade in nauke. V tisku je naša moč. Tisk je naša največja sila. Množimo in ojačujemo naš tisk, ker ta je nosilec, na ka- terem potuje katoliška misel- nost.

Mir imaš, če si dosti močan, da si ga čuvaš in braniš.

Zgodovina zopet uči, da skozi vse dobe družabnega življenja na svetu, so slabej- ši bili vedno teptani in napa- dani po močnejših. To je sicer v nasprotju z nauki naše ve- re. Nekrščansko načelo je to. Kristus je učil ljubezen do bližnjega. Toda uveljavljati ta veliki nauk je velika teža- va, ker protikrščanski syet o tem največjem socialnem nauku ničesar slišati noče. Prav je in v smislu Kristovega nauka je, da smo ponižni, prizanesljivi in potrpežljivi. A vse to mora imeti svojo me- ro, kakor jo ima vsaka stvar. Najbolj nespametno pa bi bi- lo od nas katoličanov, da bi stali napram sovražniku, ka- kor neoborožena jagnjeta iz- postavljani njihovi milosti in nemilosti. Opravičeni smo do oborožitve celo v orožju pri pravični obrambi, koliko bolj pa smo dolžni še le, da se oborožimo na polju duševne borbe z vsemi sredstvi, ki po- magajo ohranjevati v srcih in možganih katoličanov katoli- ško miselnost. In na tem po- lju je še vedno in bo še pre- cej časa najmodernejše in najbolj učinkovito orožje ravno tisk. Tisk je še vedno tista sila, ki mogočno upliva na ljudske mase in ji slede s posebnimi čustvi. Tisk privaja milijone in milijone ljudi dan za dnem k raznim idejam, ali pa jih odvaja od istih. Zato pa vidimo, da ima vsaka stranka, vsako večje društvo in vsaka organizacija svoja glasila, s katerimi streljajo dan za dnem na srca in pamet ljudi, da bi jih pridobili zase. Tisk uporablja danda- nes trgovec, podjetnik, finan- čnik in politik, s katerim širi miselnost o svojem delovanju. Tisk je najboljši prodajalec raznovrstnega blaga in kakor je uspešno sredstvo pri d o - vedovanju javnosti o raznem blagu, tako je neprekosljivo

Pomaga lahko vsak, če hoče, lahko tudi podira če hoče.

Vsak izmed nas lahko po- magata s tem, da ob vsaki prili- ki razširja katoliško časopis- je. Da se zanima, kaj čitajo njegovi sosede, njegovi prijatelji. In če vidi, da zajemajo iz protiverskega tiska, je vsa- kega takega izmed nas katoli- čanov dolžnost, da skušamo pri vsakemu takemu svojemu znanцу ali prijatelju zmanjša- ti upliv in utis nasprotnega ti- ska in obenem pridno in ne- pretao širimo med nje svoj lastni katoliški tisk. Na ta na- čin lahko pomagamo.

Kako pa lahko podiramo? To je pa veliko lažje. Nič drugega ni treba, kakor od- povedati naročnino katoliškim listom. Zabavljajmo čez nje, pripovedujmo ljudem, da so za nič. Govorimo, da smo lah- ko vse eno dobri katoličani, če damo kaj na katoliški tisk ali ne. Katoliškega tiska ne pod streho. Povdarjajmo, da to, če imamo mesto katoliške- ga tiska brezverske liste, ali celo protiverske nič ne škodi. Govorimo, da smo kar so nas matere in očetje učili, ne pa kar skušajo nam kake katoli- ške "cajtenge" dopovedati. Tako ravnajte pa bote podi- rač prvega razreda, potem pa pazite, kako se bodo polnile naše cerkve, kako bodo ljud- je na debelo pristopali v naša katoliška društva in kako bo vse kar je katoliškega med nami procvitalo?

Kaj hočete torej biti? Gra- ditelj, ali podirač?

Kako se bomo odločili?

Če hočemo sami sebi dobro se bomo odločili za to kar je dobro za nas. Če nočemo sa- mi sebi dobro, še bomo odlo- čili za podiranje. Na nas vseh je. Ni samo na listu, tudi na tebi je prijatelj, ki te le vrsti

ce čitaš. Razmišljuj malo o tem, potem se pa odloči v tej kampanji in kaj stori za svoj slovenski katoliški dnevnik Amerikanski Slovenec.

Da bo letošnja kampanja živahna!

Tekom letošnje kampanje bomo volili zopet Vojvodo vseh naročnikov A. S. Prebe- rite pazno današnje kampanje- ske oglase. Potem pa takoj na delo. Vsaka naselbina naj pri- glasi svojega kandidata. Po- goj za prigrasitev je nova na- ročnina. Pridobite takoj kako novo naročnino in prigrasite samega sebe ali kakega svoje- ga prijatelja za kandidata. Storite pa to takoj, da bo zanimanje čimvečje.

Lepe krasne bogate nagrade

so na razpolago vsem, ki bo- do pridobivali nove naročnike tekem te kampanje. Preberite kampanjski oglas in prepri- čajte se, da bo letošnja kam- panja res prava posebnost.

Zanimiv zemljevid "Drama Evrope"

bo dobil tekem te kampanje vsak naročnik, star ali nov, ki bo plačal celoletno naro- čnino za list "Amerikanski Slo- venec". Tudi ta oglas pazno preberite, da vidite kaj vam nudi.

Srečo in mnogo uspeha!

SREČNI, KI SO ROJENI V KATOLIŠKI VERI

"Jaz ne pripadam katoliški veri, toda na mene dela vedno globok vtis delovanje ka- toličanov in stalnost Cerkve. Ostala je v vseh stoletjih vedno ena in ista, v času, ko so kraljestva, cesarstva, diktatu- re in demokracije propadle.

Če je treba, ima Cerkve po- gum, da stopi tudi pred tiste, ki vodijo narod; ona je edina sila, ki jo je treba s spošto- vanjem poslušati in ki ne po- zna nobenih narodnostnih me- ja.

Narodi jo morajo poslušati celo tedaj, kadar je klic Cer- kve nasproten njihovim že- ljam. Poslušati jo morajo tudi državniki in politiki, ki ne pri- padajo njenemu učenstvu.

Srečni pa so tisti, ki so bili v katoliški veri rojeni!"

Hugh Wilson, ameriški po- slanik v Berlinu.

ITALIJANI OGROŽAJO FRANCOŠKO MESTO

Džibuti, Franc. Somalija. — Iz francoskih krogov se trdi, da se zbirajo ob meji tukaj- šnje francoske vzhodnoafriške kolonije močne italijanske če- te, zlasti od abesinske strani. Kakor znano, zahteva Italija, da ji Francija prepusti to me- sto.

Predstavite v a š i m prijate- ljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj na- roče!

VELIKA KAMPANJA

za razširjanje dnevnika
"Amerikanski Slovenec"
traja od 25. januarja do 31. marca 1939

Te kampanje se lahko udeleži vsak, naročniki in drugi.

Vsem so na razpolago izredno lepe nagrade. - Preberite oglas

NAGRADE ZA NOVE NAROČNIKE

Vsak NOV NAROČNIK, ki se bo naročil za celo leto tekem te letošnje kampanje (pogoj je celoletna naročnina), dobi od Uprave kot nagrado in spomin krasen zemljevid, ki se imenuje "THE DRAMA OF EUROPE". Ta zemljevid prikazuje Evropo pred sve- toveno vojno, njene državne meje pred letom 1914. Na drugem mestu prikazuje Evropo po svetovni vojni po letu 1918. Na tretjem mestu pa prikazuje državne meje v Evropi po Monakovskem paktu, po akneksiji Avstrije in po razkosanju Češke. Na četrtem me- stu pa kaže narodnostne meje, ki kažejo kod in v katerih državah bivajo razne narodno- sti na evropskem kontinentu. Ta zemljevid dobi kot nagrado in spomin vsak novi na- ročnik, ki se naroči na "Am. Slov." za eno leto bo dišil direktno od Uprave, ali pa potom naših lokalnih zastopnikov(ice) po naselbinah.

POSEBNE NAGRADE ZA ONE, KI PRIDOBILJO NOVE NAROČNIKE

ZA ENEGA NOVEGA POLLETNEGA NAROČNIKA, dobi vsak, kdor ga pridobi tekem te kampanje, eno izmed sledečih nagrad, ki so na izbiro: LEP ŽEPNI NOŽ; ali PRAKTIČNE BRIVSKE ŠKARJE; ali PRAKTIČEN BRIVSKI APARAT; ali pa LEP ROŽ- NIVENEC. — Vse štirje predmete so označeni z številko "1" in eden izmed teh je na razpolago onemu, ki pridobi oz. pošlje nam eno polletno novo naročnino.

ZA DVE POLLETNE ALI ENO CELOLETNO NOVO NA- ROČNINO, dobi vsak, ki jo pridobi ali pošlje tekem te kampanje eno izmed sledečih nagrad, ki so na izbiro: KRASNA DENARNICA; ali pa TRPEŽNO SAMOPOJNO PERO, s svinčnikom vred na drugem koncu; ali pa povestno knjigo "ENA BOŽIJA CVETKA" in zraven "MOLITVENIK ZA AMERISKE SLOVENCE" z manjšim tiskom. Vse tri določene nagrade so vredne vsaka od \$2.00. Ena izmed treh je na razpolago za eno celoletno ali pa dve polletni novi naročnini. Nagra- de so označene z številko 2.

ZA ŠTIRI POLLETNE ALI DVE CELOLETNE NOVI NA- ROČNINI dobi vsakdo, ki jih pridobi ali pošlje, eno izmed sledečih dveh nagrad: KRASNO ZLATO VERIŽICO; ali pa KRASNO SA- MOPOJNO PERO, s SVINČNIKOM in NOŽKOM, kakor vidite na sliki. Vsaka izmed navedenih nagrad je vredna nad \$4.00; zaznamova- ne so s številko 3.

ZA ŠEST POLLETNIH ALI TRI CELOLETNE NOVE NA- ROČNINE dobi vsakdo, ki jih pridobi ali pošlje eno izmed sledečih dveh nagrad: Prvi in drugi del knjige "ŽIVLJENJE SVETNIKOV" ilustrirane s slikami, ki vsebujejo nad 2000 strani, vezane v dve topi knjigi, vredne \$5.00; ali pa: KRASEN SEŠTAV za žene in dekleta "8 PIECE BLACK DRESSER SET" vredne do \$6.00. Obe nagradi ste označeni s številko 4. Ena izmed obeh je na razpolago za predpisano število novih naročnin.

ZA DESET POLLETNIH ALI PET CELOLETNIH NOVIH NAROČNIN dobi vsakdo, ki jih pridobi ali pošlje eno izmed sledečih treh nagrad: Krasna "DELTAH PEARL OGRLICA" za žene ali dekleta. Dolga 18 inčev, zelo lepa; ali pa PRAKTIČEN NOVI MO- DERNI ELEKTRIČNI BRIVSKI APARAT, ki se spoji z električ- nim tokom na luči. Zelo pripraven s katerim se obrjete hitro in dobro. Ali pa: DRAGOCENO KRASNO SAMOPOJNO PERO S SVIN- ČNIKOM. Vsaka izmed treh navedenih nagrad je vredna nad \$10.00. Ena izmed treh je na razpolago za omenjeno število novih naročnin. Označene so s številko 5.

ZA DVAJSET POLLETNIH ALI DESET CELOLETNIH NOVIH NAROČNIN dobi vsakdo, ki jih pridobi ali pošlje, eno izmed slededih dveh določenih nagrad: "53 PIECES DINER SET" sestav krasnih krožnikov, skledic, 6 8 krožnikov, skledic, itd. skupaj 53 ko- sov. Vredni \$16.00; ali pa: Krasen "26 PIECE THOR SET" sestav posrebrnenih vilic in žlic, vredni nad \$16.00. Ena izmed obeh na- grad je določena za omenjeno število novih naročnin. Obe nagradi so zaznamovane s številko 6.

ZA PETDESET POLLETNIH ALI PETINDVAJSET CELO- LETNIH NAROČNIN dobi vsakdo, ki jih pridobi ali pošlje, eno izmed slededih nagrad: Krasen srebrni sestav "42 PIECES ROGERS SIL- VER SET" po 8 nožev, žlic, vilic, itd. Vredni do \$55.00; ali pa: Krasno zlato "WALTHAM URO" na 21 kamnov vredno do \$55.00. Za slučaj, da se želi mesto močke ure žensko, je ženska ura na razpolago iste vred- nosti. Ena izmed navedenih nagrad je na razpolago za omenjeno število novih naročnin. Nagradi ste označene s številko 7.

POGOJI:

Pogoji, na podlagi katerih so agitatorji upravičeni do omenjenih razpisanih nagrad so:

1. Pridobiti je treba predpisano število novih naročnikov ter za iste poslati Upravi Amerikanskega Slovenca polno svoto za take naročnino, to je za Združene države \$5.00 letno in \$2.50 pollet- no; za Chicago in Kanado in inozemstvo \$6.00 letno in \$3.00 polletno.
2. Dokler ni naročnina za pridobljene nove naročnike v polni svoti plačana Upravi, ni nihče deležen ne upravičen do razpisanih nagrad.
3. Vse nagrade denarne ali v blagu se razdelijo med upravičene agitatorje po zaključku kampanje in ne prej.

PREČITAJTE PAZNO TUDI OGLAS O KONTESTNIH VOLITVAH!

Vse pošiljkatve in naročnine je poslati na:

AMERIKANSKI SLOVENEK
1849 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS

AVTOMOBIL JE SPREMENIL NAČIN ŽIVLJENJA

Avtomobilske razstave, ki se sedaj vršijo v več kot 40 ameriških mestih, so oživile razpravljanje o vlogi, ki jo motorna industrija igra v ameriškem življenju. Oživljenje te industrije se smatra kot znak splošnega gospodarskega zboljšanja. Vzlic dejstvu, da Združene Države rabijo 70 odstotkov vseh motornih vozov na svetu, prerokuje se nadaljne razširjenje avtomobilske industrije. Ze zdavnaj ni avto le predmet bogataškega razkošja in je postal potrebščina toliko za farmarja, kolikor za delavca. Motorna doba ima velik vtis na ameriški način življenja. Mestno prebivalstvo se polagoma izseljuje v okolice izven mestnih mej. Mnogi si predstavljajo ameriško mesto bodočnosti kot velikanski panj poslov in industrije, dočim bodo prebivalci stanovali v predmestnih okrajih okolo mesta do daljave 100 milj vse naokrog. Treba bi bilo mnogo milijonov dodatnih avtomobilov, da se vresničijo te sanje o planetarnih mestecih v okrožju valemešta, kjer mestni prebivalci bi mogli živeti udobno, dihal dober zrak in uživali ožje socialne stike.

Razvoj avtomobila. — Komercialno proizvanje motornih vozov je začelo l. 1900, ko so postavili na trg 4,192 motornih vozov. Ti so bili dotlej različni od današnjega avtomobila in so bili bolj podobni starim konjskim pripregam, kakršne je farmar rabil za mnogo stoletij. Vendarle pomenjali so prehod od dni konjskih kočij do motorne dobe. L. 1910 izgotovili so več kot 181,000 avtomobilov. Henry Ford je začel znižati cene l. 1908 in tako omogočil tudi ljudem manjšega dohoda uživanje "kočije brez konj". L. 1920 pa je industrija producirala več kot 1,905,000 motornih vozov in l. 1929, ko je gospodarska kriza nastala, je industrija izdelala 4,800,000 avtomobilov. Produkcija je znatno padla tekom prihodnjih let, ali l. 1938 se je industrija zopet povzpela in dosegla produkcije 3,798,000 vozov. Dandanes je na svetu približno 45,000,000 avtomobilov in od teh imajo Združene Države 31,500,000 oziroma 70 odst. vseh avtomobilov na svetu.

Nikdo ni iznašel avtomobil kot celoto, pa tudi nikdo ni mogel dobiti patent za celotno idejo. Je več kot 300,000 patentov za razne dele avtomobila. Današnji motorni voz je proizvod sistematičnih izboljšanj. Obstoja je iz 7,000 delov za časa, ko je bil uveden prvi in ko se je smatral za igračo in veliko atrakcijo v cirkusu. Dandanes poprečni avtomobil obstoja iz 15,000 delov, ki se zlahka nadomeščajo radi masne produkcije, in se prav lahko manipulira.

Rojstvo nove veleindustrije. — Ko se je avtomobil prvič prikazal, pojavljale so se bojazni za bodočnost mnogih industrij, ogroženih od razvoja avtomobila. Izdelovalci kočij in priprag so čutili konec svoje industrije. Kočijaži so se bali za svoj zaslužek, ko je prvi taksi prišel na ulico. Cenilo se je, da skupaj 1,460,000 služb je bilo zgubljenih s prihodom motorne dobe. Ali nova doba je tudi značila rojstvo nove veleindustrije, ki je priskrbelo po več kot štiri milijarde za vsako zgubljenjo. Leta 1937 je bilo približno 583,900 ljudi zaposlenih v tovarnah, ki izdelujejo avtomobile, avtomobilske dele in obrabe; povrh tega je bilo 1,125,000 služb na razpolago za avtomobilske postrege in prodajo in 279,000 za

zgradnjo motornih cest. Dodatno je motorna doba zahtevala 3,109,000 voznikov tovornih avtomobilov in 171,000 voznikov busov in taksijev — skupaj torej več kot 6,037,000 novih služb na mesto 1,460,000 zgubljenih vsled nadomestitve konj po motornih vozovih.

Motorji so imeli velik vpliv na življenje farmarja. Traktorji so nadomestili staromodne pluge s konjskimi pripregami in avto je končal osamelost farmarskih naselbin. Učinek avtomobila na mestno prebivalstvo je razviden iz dejstva, da začetkom stoletja le po ena družina ne-farmarjev si je mogla privoščiti svojo kočijo izmed desetih, dočim dandanes polovico nefarmarjev poseduje svoj avtomobil.

Slaba stran tega velikanškega napredka je število človeških žrtev, ki ga Amerika plačuje za prihod motorne dobe. L. 1936 je bilo zabeleženih 36,800 smrtnih avtomobilskih nezdogod in 967,840 poškodb, in število žrtev vedno raste. Letošnje razstave pokazujejo večjo pažnjo za varnostne izume, ali v glavnem treba sistematične vzgoje v varnosti toliko za voznike kolikor za pešce, ako naj se zniža število žrtev avtomobila — nekdanje igrače bogatašev in današnje potrebščine povprečne ameriške družine.

FLIS

NENAVADEN BOJ V MORJU

Nevaren dogodek je doživel 29 letni potapljač Fassi, ki je opravljal svoje delo v pristanišču Savone. Spustili so ga v globino 15 m in stopal je po skalnem morskem dnu, kar ga je velika jegulja nenadno zgrabila z zobmi za roko. Žival se je zagrizla v roko z vso močjo, ostala pa je s trupom v svoji kotlini, tako da ji potapljač z bodalom ni mogel do živga. Nastal je hud boj med človekom in ribo in šele po daljšem času je Fassiju uspelo, da je jeguljo potegnili iz votline ter jo z bodalom usmrtil. Nato so ga potegnili na površino. Roko je imel tako hudo oklano, da je moral v bolnišnico.

SIRITE AMER. SLOVENCA

ROŽNIVENCE

za vse razne slučaje si lahko naročite iz naše Knjigarne. Nekaj izbere objavljamo tu. Za kake posebne slučaje, kot darove za obletnice porok ali kaj drugega imamo v zalogi še boljše in dražje. Za take slučaje nam pišite in postregli vam bomo po želji.

Štev. 34. "ALL STERLING SILVER ROSARY" (krasen srebrni rožnivec, v črni barvi, pripraven za moške in ženske) \$2.50

Štev. 17. "KRASNI SKIOPICNI ROŽNIVENCI", ki imajo v jagodah za očenaše vzdelane skiopticne slike Križevega pota. Dobijo se v črni, plavi, vijolični in zeleni barvi. \$1.50

Štev. 108. "KRASEN PEARL ROSARY" z lepim posrebrnim križem, pripraven zlasti za žene in dekleta \$1.35

Štev. 97. LEPI "THE GUARD RING ROSARY" iz belih pearl jagod, posebno trpežno okovani, z lepim križem, pripraven zlasti za žene in dekleta \$1.25

KRASNI ROŽNIVENCI, delani iz lepega barvanega stekla v beli, rdeči, rumeni in zeleni barvi. Pripravni za moške in ženske, fante in dekleta. Priprostejši po \$1.00

LEPI ČRNI ROŽNIVENCI z pozlačeno ali posrebrnjeno verižico za ženske in moške. Priprostejši \$1.00

Bolje kovani z lepšimi križi \$1.25

DRUGI CENEJŠI RAZNI ROŽNIVENCI:

Štev. 38. Črne barve, z okovanim lesenim križem \$1.00

Štev. 105. Pearl Gold Rosary, z lepim križem \$1.00

Štev. 106. Lepi vijolične barve, z lepim križem \$1.00

Štev. 102. Beli rožni venec z lepim križem \$1.00

Štev. 146. Lep črn rožnivec, za moške in fante \$1.00

Štev. 103. Lep beli, z lepim križem \$1.00

Pri naročilih naj vsak navede štev. rožnivencev ter kake barve se naj pošlje, da bo mogoče pravilno postreči. K naročilom je pridržati potreben znesek. Po C.O.D. teh pošiljatev ne pošiljamo, razven, če želi prejemnik, da se stroški za C.O.D. zaračunajo njemu. — Naročila je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Rd. Chicago, Illinois

SVETOVNE RAZSTAVE V AMERIKI

Dne 18. februarja tega leta se bo tvorila mednarodna razstava v San Franciscu, Golden Gate International Exposition, na umetno podvignjenem otoku 400 akrov sredi San Franciscu zaliva. Razstava bo praznovala dovršitev največje inženirske gradnje svoje vrste na svetu, mostu med San Franciscom in Oaklandom, najdaljšega in najdražjega na svetu, kakor tudi ustanovitve redne zračne zveze preko Tihoga oceana in razvoja velikih elektrarn vsled novih vodnih naprav na Zapadu, zlasti jezov Boulder, Bonneville in Grand Coulee.

Dne 30. aprila 1939 pa bo newyorška svetovna razstava otvorila svoja vrata. World's Fair bo zavzemala 1216 akrov Flushing polja v newyorškem mestnem okraju Queens, kjer je prej bilo močvirje, ki je služilo za mestno smetišče, a je bilo spremenjeno v prekrasno ozemlje, polno vrtov, jezer in dreves. Ob priliki te razstave pričakuje se prihod v New York kakih petdeset milijonov obiskovalcev iz vseh delov dežele in sveta. Razstava se bo obdržala v proslavo 150. obletnice vstoličenja Georgea Washingtona za prvega predsednika Združenih Držav, 30. aprila 1789.

Da razumemo pomen teh razstav, naj se spomnimo začetka in razvoja svetovnih razstav. Prvazprav moramo poseči nazaj mnogo stoletij, ko so se v Evropi začeli razvijati semnji v zvezi s cerkvenimi proslavami. Že začetkom 12. stoletja so se obdržali veliki semnji na Angleškem, na kontinentu pa so veliki semnji sloveli zlasti na Nemkem. Pred svetovno vojno so letni semnji na Lipskem, v Lyonsu na Francoskem in v Nižjem Novgorodu na Ruskem privabljali veliko množico obiskovalcev. Prvi semeni, kjer so bili razstavljeni proizvodi celega naroda, se je obdržal v Parizu l. 1798 in prva razstava mednarodnega značaja se je vršila v Londonu l. 1849. Od tedaj smo imeli mnogo mednarodnih razstav v skoraj vseh evropskih glavnih mestih. Eiffelov stolp v Parizu je preostanek svetovne razstave, ki se je tam obdržala l. 1889 ob stoletnici

francoske revolucije. Naseljenci v Ameriki so prinesli s seboj navado krajevnih razstav v svrhu trgovine. Najnavadnejše razstave so bili poljedelski semnji, podvzeti od okrajev in kasneje od držav. Živina, sadje in zelenjave in tudi manufakturirano blago se je razstavljalo in dajale so se nagrade za najboljše blago. Kasneje so bili iznajditelji povabljeni in tudi drugi znanstveniki, da izložijo svoje umotvore.

Prva ameriška razstava mednarodnega pomena je bila aranžirana l. 1853 v mestu New York. Mnogo bolj ambiciozna razstava je bila ona v Philadelphiji l. 1876 v proslavo stoletnice Izjave neodvisnosti. Predočila je napredek Združenih Držav od njihovega početka in tudi 49 inozemskih držav se je vdeležilo razstave. Pomen te razstave je bil zlasti v tem, da se je svet prvič zavedel hitrega napredka Združenih Držav na polju mehanike in brzega prometa.

L. 1893 se je obdržala v Chicagu World's Columbian Exposition v proslavo štiristoletnice odkritja Amerike. Več kot 27 milijonov ljudi je obiskalo to razstavo. Druga svetovna razstava se je obdržala l. 1904 v mestu St. Louis v proslavo stoletnice n a k u p a Louisiane. Prihod modernega zrakoplovstva je bil prvič označen na tej razstavi s tekmo aeroplanov.

Velika razstava se je obdržala v Philadelphiji l. 1926 v proslavo stoletnice Izjave neodvisnosti in Chicago je l. 1933 vprizoril Century of Progress Exposition v proslavo stoletnice obstoja tega mesta. V obeh teh razstavah je bilo zastopano znanstvo, vladna uprava in umetnost, da ne govorimo o poljedelstvu, industriji in trgovini. Svetovne razstave so postale pač prosvetne ustanove in ne samo sredstvo za pospešitev trgovine. Prihodnje razstave v San Franciscu in New Yorku pa bodo bržkone prekoračile vse prejšnje. Ne bodo le pokazale svet, v katerem živimo, marveč hočejo predočiti nam tudi svet bodočnosti, ko se bodo ljudje naučili vporabiti ves napredek na polju

znanosti za boljše življenje in za boljši mir na svetu.

F. L. I. S.

ŠKATLE ZA KONZERVE

Konservne škatle so izdelovali doslej iz tenke pocinjene železne pločevine, ki je je pa začelo v Evropi že primanjkovati. V nordijskih deželah so že pred leti začeli namesto te pločevine uporabljati aluminijasto pločevino, za katero tam sestavnega dela ni bilo treba uvažati kakor čina za belo pločevino.

Aluminij ni napram sadnim kislinam in oljem nič manj odporen nego cin. V Ameriki pa so pričeli sedaj izdelovati konservne škatle iz moderne umetne smole in to bi pomenilo sploh konec uporabe kovin za takšne namene. To se

veda ne bo šlo brez pretresljajev, kajti po računih so porabili doslej odstotkov pridobljenega vina, to se pravi v glavnem za izdelavo konservnih nedav. In industrija čina bo teje skleni tu. "Moder človek živi v svojo ženo, s svojo vestjo samo za izdelavo bele son. "Kdor zmerno in pravi jesti ne zna, si s svojimi nimi zobmi grob koplje. Skotska. "Prvi dan v posetih si drugi dan si že v tretji dan si nadloga". zozemska.

UTRINKI

"Moder človek živi v svojo ženo, s svojo vestjo samo za izdelavo bele son. "Kdor zmerno in pravi jesti ne zna, si s svojimi nimi zobmi grob koplje. Skotska. "Prvi dan v posetih si drugi dan si že v tretji dan si nadloga". zozemska.

ZANIMIVE VOLITVE Nadvojvoda ali Kraljica?

Letos bodo kampanjske volitve zelo zanimive. Naročniki "Amer. Slovenca" si bodo zopet izvolili osebe na častna mesta:

1. Oni tekmeč ali tekmovalka, ki bo prejel(a) v času med 25. januarjem 1939, pa do 31. marca 1939 najvišje število glasov, bo ljen(a):

Če moški: ZA ČASTNEGA NADVOJVODO Vseh naročnikov "Am. Slovenca".

Če ženska: ZA ČASTNO KRALJICO Vseh naročnikov "Am. Slovenca".

2. Oni tekmeč ali tekmovalka, ki bo prejel(a) v omenjenem času do zaključka kampanje drugo najvišje število glasov, bo ljen(a):

Če moški: ZA ČASTNEGA VOJVODO pomoč Nadvojvodi ali Kraljici.

Če ženska: ZA ČASTNO PRINCEZINJO v pomoč Nadvojvodi ali Kraljici.

3. Oni tekmeč ali tekmovalka, ki bo prejel(a) v omenjenem času do zaključka kampanje tretje najvišje število glasov, bo izvoljen(a):

Če moški: ZA ČASTNEGA PRIBOČNIKA NAJVOJVODU ali Kraljici.

Če ženska: ZA ČASTNO PRINCEZINJO NAJVOJVODU ali Kraljici.

POLEG ČASTNIH TITELNOV DOBILI GLAVNI ZMAGOVALCI SE NASLEDNJE NAGRADE:

Prvi glavni zmagovalc(ka) prejme častno nagrado:

ZMAGOSLAVNO SREBRNO TROFEJO.

Drugi zmagovalc(ka) prejme častno nagrado:

LEPO ZLATO URO.

Tretji zmagovalc(ka) prejme častno nagrado:

LEP ZLAT PRSTAN.

Nagrade se razdelijo po končani kampanji in končani volitvah.

PRAVILA ZA TE VOLITVE IN TEKMO SO:

- Kandidat za to tekmo postane lahko vsaka oseba moški ali ženska, bodisi, da se priglasil sam(a), ali ga (jo) nominira kdo drugi. Od pravice so izključeni samo oni, ki so vspešni v upravi, uredništvu ali tiskarni Amer. Slovenca.
- Pogoji za nominacijo ali priglasenje kandidatov so:
  - a) z priglasenjem ali z nominacijo se mora poslati najmanj ena pošta novega naročnika za list "Amer. Slovenec" z naplaciščnim naročnikom;
  - b) tako priglasen, ali po drugem nominiran popularni kandidatu se objavi v listu.
- Glasovanje se vrši po sledečem redu:
  - a) Glasovanje se vrši od 25. januarja 1939, pa do 31. marca 1939. Veljavnost in število glasov je razdeljena v dve dobi:
    - b) Glasovi se štejejo po Upravi "Amer. Slovenca" prejetem dne 31. marca 1939, se število glasov za vsak za naročnino plačan dolar zmanjša za polovico od števila v prvi dobi in sledi šteje vsak dolar, ki se plača v tej drugi dobi na račun poravnave ali obnove STARE NAROČNINE 200 (dvestot) glasov. Vsak dolar, ki se plača v tej prvi dobi za NOVE NAROČNINE, šteje 200 (tisoč) glasov.
    - b) V drugi dobi začeni 2. marca 1939, pa do konca kampanje 31. marca 1939, se število glasov za vsak za naročnino plačan dolar zmanjša za polovico od števila v prvi dobi in sledi šteje vsak dolar, ki se plača v tej drugi dobi na račun poravnave ali obnove STARE NAROČNINE 100 (stot) glasov. Vsak dolar, ki se plača v tej drugi dobi za NOVE NAROČNINE šteje 100 (tisoč) glasov.
  - Novim naročnikom se smatrajo samo taki, ki zadnjih 6 (šest) mesecev od dneva, ko prejme naročnino, niso bili naročniki na list.
  - Novim naročnikom se ne smatrajo taki slučaji, n. pr. da bi bil listu odpovedal mož in bi se žena naročila, ali obratno. To je, da bi enemu listu ustavil in naslovil na drugega. Dovoljeno pa je, če se ženi naročiti mož zase in žena zase in da oba prejmeta vsak svoj list. Velja za sinove in hčere v eni in isti družini, na enem in istem naslovu.
  - Vsak, ki pošilja naročilo, mora jasno omeniti, komu nalaga svoje glasove. Pravico do volitve ima vsak, ki pošilja naročnino.
  - Glasove se objavlja v listu.
  - Za slučaj, da se pripeti pri objavah glasov kaka napaka, sprejema list le to odgovornost, da objavi pravilno poravo.
  - Vsakdo lahko priglasil ali nominira samega sebe ali kogarkoli drugega ter nakloni svoje glasove samemu sebi ali komurkoli drugemu, razen drugemu kandidatu; lahko pa jih vsak po želji nakloni komurkoli dokler niso objavljeni.
  - V kakem morebitnem sporu med kandidati in agitatorji v tej kampanji ima končno in zadnjo razsodbo Uprava lista.

MOLITVENIKI

ki jih ima v zalogi naša Knjigarna. Kadar naročate molitvenike, vedno omenite, kakšno vezavo želite in pa točno ime molitvenika. Z večjim tiskom so tiskani samo tisti molitveniki, pri katerih je to omenjeno. Drugih se ne dobi v posebnem večjem tisku.

SLOVENSKI MOLITVENIKI: praktični za starejše in mlajše.

- DNEVI V BOGU, molitvenik, ki ima kratko premišljevanje za vsak dan v letu in obenem mašne molitve in vse drugo. Stane rdeča obreza, v platno vezan \$1.25
- Lepo vezan, zlata obreza \$1.50
- MARIJA POMAGAJ, lepe žepne oblike in lepe vsebine, pripraven za moše in žene, stane rdeča obreza \$1.00
- Zlata obreza \$1.50
- NEBESA NAŠ DOM. Vezan v fino usnje, vitirane platnice, z zlato obrezo, stane \$1.50
- NEBESKA TOLAŽBA, molitvenik z velikim tiskom, zelo pripraven za starejše ljudi, a ima kljub temu pripravno žepno obliko, stane rdeča obreza \$1.50
- Lepša vezava, zlata obreza \$1.50
- POT K BOGU. Zlata obreza \$1.50
- Rdeča obreza \$1.50
- RAJSKI GLASOVI. Vezan v fino usnje, vitirane platnice, z zlato obrezo, stane \$1.50
- ROŽA SKRIVNOSTNA, molitvenik lepe primer žepne oblike, stane rdeča obreza \$1.00
- Lepo vezan, zlata obreza \$1.00
- SLAVA MARIJI. Molitvenik, ki je prirejen za ameriške Slovence. Vsebuje tri maše, razne molitve, razne litanije, Križev pot, skupne molitve za cerkvena društva, kot jih molijo dr. Najsv. Imena pri skupnih sv. obhajilih in razne cerkvene pesmi. Tiskan z večjim tiskom, stane \$1.50
- Fino usnje vitirane platnice, lepo vezan z zlato obrezo \$1.50
- Vezan v fino usnje, trde gibčne platnice, zlata obreza \$1.25
- Umetno usnje, zlata obreza \$1.00
- VEČNO ŽIVLJENJE. Krasen molitvenik zlasti za moše in fante, lepo vezan v usnje z zlato obrezo \$1.50
- VEČER ŽIVLJENJA, molitvenik z večjim tiskom, lepe žepne oblike, Križev pot s podobami, stane rdeča obreza \$1.25
- Zlata obreza \$1.25
- VODITELJ V SREČNO VEČNOST. Rdeča obreza \$1.50
- V SIJAJU VEČNE LUČI, molitvenik z velikim tiskom, pripraven za starejše ljudi, z primerno žepno bliko, stane rdeča obreza \$1.50
- Zlata obreza \$1.50

ANGLEŠKI MOLITVENIKI:

- "THE DEVOUT CHILD", (za otroke) male oblike \$1.50
- CHILD'S PRAYER BOOK", (za otroke), maša ilustrirana s slikami, lepo vezana \$1.25
- "KEY OF HEAVEN", (za mlajše in starejše), v umetno usnje vezan, rdeča obreza \$1.50
- "KEY OF HEAVEN", (za odrasle), umetno usnje, zlata obreza \$1.00
- "KEY OF HEAVEN", (za odrasle) v usnje vezan, zlata obreza \$1.25
- "KEY OF HEAVEN", (za fante in dekleta ter odrasle sploh), fino vezan, zlata obreza \$1.50
- "KEY OF HEAVEN", (za odrasle), fino vezane vitirane platnice, vdelan križec na platnici odznotraj, zlata obreza \$1.75
- "KEY OF HEAVEN", (za dame in moške) v najfinjšem usnje vezan, biserni križec vdelan znotraj na platnicah, zlata obreza \$2.50
- "KEY OF HEAVEN", (lep molitvenik za ženske in dekleta) vezan v biserne platnice, biserni križec vdelan znotraj v platnice, zelo pripraven za darila, zlata obreza \$2.75

Druge knjige in molitveniki:

- "THE CATHOLIC GIRL'S GUIDE", molitvena knjiga zelo pripravljiva za dekleta, rdeča obreza \$2.00
- V fino usnje vezana, zlata obreza \$2.50
- "THE SMALL ROMAN MISSAL", sv. maše za vse nedelje in praznike, rdeča obreza \$1.50
- Boljše vezane, zlata obreza \$1.50
- Fino vezane, zlata obreza \$1.75

SVETO PISMO V ANGLEŠČINI:

- "THE NEW TESTAMENT" (1011-Ar) of Our Lord and Saviour Jesus Christ, evangeliji in evangelijske prilike po grškem originalu, z zemljevidom svete dežele, tiskan na finem papirju, 960 strani, trdno vezan \$2.50
- "THE HOLY BIBLE" (1011) (Sveto pismo stare in nove zaveze), z zemljevidi svete dežele, tiskan na finem tankem papirju, 1360 strani, trdno vezan \$2.75

Ko naročate te knjige vedno navedite točno jasno ime molitvenika ali knjige, ki jo želite ter ceno, da bo tako mogoče pravilno po želji postreči.

H naročilom je treba pridržati potreben znesek, katerega je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

MESTO,

KJER JE ZASEDALA VSEAMERIŠKA KONFERENCA

peruanskem mestu Lima nedavno zasedala vseameriška konferenca. Kaj so se tej konferenci pomenili in sklenili, so razni listi, med ni tudi naš, več ali manj že živijo ročali. Mi ne bomo tukaj iznova ponavljali, pač se hočemo v naslednjih sticah pozanimati le za to, kšno je prav za prav to ameriško mesto, ki se ga vojimi prijelo ime "mesto razvajajočih otrok."

V Južni Ameriki so mesta različnejših vrst: nekaj je starih, kot na primer New York. Med te bi lahko prištevali Buenos Aires v Argentini, Rio de Janeiro v Braziliji in nekatera druga. Potem nekaka "srednje velika mesta", kakor Santiago de Chile, Valparaiso. In med drugimi lahko omenili še "tišja" kolonialna mesta, med katera tudi glavno mesto Peru-a Lima. Morda je slog, v katerem je zgrajeno to mesto, najbolj pristen od vseh mest Južne Amerike. Mesto je prej imenovalo "Mesto kraljev". Tudi danes je glavno mesto Peru-a še vedno bolj središnje mesto, kakor katerakoli druga prestolnica. Za Peruance, ki živijo daleč proč od tega mesta, pomeni to mesto nekako isto, kot pr. za Italijane Neapelj, kakor pravijo Italijani, da je Neapelj, tako si Peruanci vse vsaj enkrat v življenju železa sama na sebi bogata, vendar podeželski ljudje največkrat nimajo toliko sredstev, da bi si privoščili potovanje v "zlati" Lima. Bolj srečni pa so seveda tisti, ki so na primer lastniki kakšnih večjih ali vsaj manjših rudnikov, ali pa jim je bila drugače usoda bolj naklonjena. Ti prihajajo skoro vsako leto vsaj enkrat v Lima, vodstvo svojega obrata pa poverijo za čas svojim zastopnikom.

Mesto ni ravno zgrajeno po najmodernejšem načinu. Ulice so še vedno precej ozke, malo pripravne za sodobni promet in vrvež, kakršnega na primer vidimo v New Yorku, Londonu, Parizu itd. Najpogostejše trgovine so še vedno po veliki večini enonadstropne. Odstranili so le prejšnje male, okrog in okrog dobro izdelane romantične balkone, s katerih so svoj čas metale svoje poglede na svoje kavalirje lepe senjorite, prav kakor na Špankem. Mestna odprava pa je tudi tej romantiki naredila konec s tem, da je počasi odstranila s hiš te zapeljive balkonce, ženske pa na ta način prisilila, da so se oprile tudi drugega postana. Ostala so nedotaknjena samo nekatera zgodovinsko važna poslopja. Neko nadomestilo za to zabavo pa so v Limi imena posameznih ulic. Danes se imenujejo te ulice čisto drugače, kakor pa so se imenovala prej. Če hodiš po ulicah Lime, vidiš na primer tele napise: "Oslovska ulica", "Mačja ulica", "Pasja pot", "Mišja steza" in podobno. Neka ulica ima celo tale napis: "Mata Judos", kar bi se po naše reklo "Smrt Judom". Morda pa bi rajši stanovali v "Ulici sedmih smrtnih grehov", ali pa v "Ulici sedmih brizgaln".

Cisto drugače, ne več tako zabavno, pa je v indijanskem delu mesta Lima. To je že nekako predmestje. Je vse bolj umazano, kakor pa v pravem mestu samem, čeprav tudi tu ni vse ravno preveč lepo in čedno. Med Indijanci vlada tudi precejšnja revščina. Socialno so bili vsaj do zdaj Indijanci zelo zastopavljeni. Sedanjji predsednik države Per-

ru, Benavides, pa se na vso moč prizadeva, da bi odpravil te prevelike socialne razlike. V okolici Lime pa so skoro povsod zelo snažna delavska naselja, precej podobna tistim, ki jih vidimo v Evropi. Morda bi celo lahko rekli, da delavci tu boljše stanujejo in žive kot drugod. Tudi to je v veliki meri zaslug sedanja vlade.

Preteklost mesta Lime je precej pisana. Svoje romantično ime "Mesto kraljev" ima odtod, ker je bil to nekoč sedež španskega podkralja. Tudi to ime so rabili sprva samo v pisani besedi. Sedanje ime Lima izhaja iz indijanskega Rimas, kakor se je imenovala tamkajšnja reka. Beseda sama pomeni "šumenje". Mesto je bilo ustanovljeno v prvi polovici 16. stoletja, le nekaj let pozneje, ko so prišli v te kraje Španci. Vsa javna poslopja, ki jih vidimo tu še danes, so bila zgrajena, že v tedanji dobi. Lima se ves čas do danes ni prav nič razširila in ima še vedno tisti obseg, kakor konec 16. stoletja. Pozneje, do južnoameriških osvobodilnih bojev, ki so se v Peru začeli nekoliko pozneje kot v drugih pokrajinah, je bila Lima najglavnejše trgovsko središče za vso zahodno Južno Ameriko, da celo za Japonsko in Kitajsko. Mesto je bilo tedaj podobno skozni vse leto velikemu sejmišču, nekakemu mednarodnemu velesejmu, kakršne prirejajo danes po raznih prestolnicah. Prihajale so cele karavane od Cordiljerov in iz notranjosti one pokrajine, o kateri je šel po svetu glas, da je "zlati dežela". V pristanišču Callao so se dan za dnem ustavljale številne tuje ladje, ki so dovažale najrazličnejše blago na ta svetovni trg, odtod pa so spet odhajale drugim z drugim blagom. V prvi vrsti so prihajale v počtev drage kovine. Ze takrat bo prevažali to bogastvo preko Paname!

Ni čudno, da se je v tisti dobi začela hitro razvijati tudi raznovrstna industrija. Prihajali so iz Evrope najrazličnejši obrtniki, ki v Limi in sploh v Peru-u niso slabo nateletli. Nagrabili so si velikansko premoženje. V 17. stoletju je vladalo v tej deželi veliko razkošje, predvsem glede obleke. Vse razkošje, ki je bilo tedaj prepovedano v Španiji, je našlo hvaležna tla ravno v tej španski koloniji. Kdor ni imel sto tisoč dukatov, ni veljal za bogatega človeka. Za reveža so smatrali vsakogar, ki ni imel več kot 20 tisoč dukatov. Premoženje pa je obstajalo po večini v posestvih, sadovnjakih, vinarstvih, rudniških podjetjih, sladkornih tovarnah, predilnicah, živinoreji, rentah, sužnjih, draguljih itd. Pravijo, da so tedaj plačevali sužnje, črne tudi po 12 tisoč dukatov, kar je za tedanje čase pomenilo na vsak način ogromno vsoto.

Lima pa je tedaj zaslovela po vsem svetu tudi po izredni lepoti in elegantnosti žensk. Tedaj so ženske iz Lime imele prav podobno navado, ka-

POSŁANIKOVA DRUŽINA V ŠVICI

Dočim je ameriški poslanik v Angliji, Jos. P. Kennedy, odpotoval domov na konferenco s predsednikom, je pa nasprotno poslal svojo družino, ženo in osem od deveterih otrok, na počitnice v Švico. Slika kaže Mrs. Kennedy, ko se zabava z dvema otrokoma na ledu.

kor še danes muslimanke. Hodeli so na ulico z zakritim obrazom. Takšne zakrinkinge ženske so se imenovali "Tapadas". Ženske pa so tedaj imele veliko besedo. Povečini vselej je bilo odločilno tisto, kar so rekle ženske, moški pa so jih morali ubogati. Tudi bolj duhovite so bile, pravijo. Toda zdi se, da mnogo koristnega niso ustvarile.

Lima je morala za tem kmalu občutiti silovit potres, ki je v vsem javnem življenju zapustil žalostne posledice. Opomogla se je šele po kon-

čanah osvobodilnih bojih 1825, toda le za kratko dobo. Začele so se državljanske vojne, ki so tudi zapustile hude posledice. Najhujšo dobo je preživljala te dežela, ko je v osemdesetih letih izgubila takojmenovano "tihomorsko vojsko" z državo Chile. Te rane so se počasi začele celiti v sedanjem stoletju. Mesto Lima sicer dobiva le nekoliko drugačno lice glede življenja, ki vlada v njej, vendar se dih preteklosti, ki jo je živela, še vedno čuti. Tiste preteklosti, ki je Limi dala ime "mesto razvajajočih otrok".

RAZNE ZANIMIVOSTI

JEZERO BÓ IZGINILO

Švicarski urad za vodno gospodarstvo je ugotovil zanimive stvari o naplavinah, ki jih prinaša Ren v Bodensko jezero. Po njegovih ugotovitvah spravlja ta reka v jezero vsako leto 3 milijone kubičnih metrov grušč in drugega materiala. Iz te številke si je mogoče izračunati, kdaj bo Ren jezero napolnil.

Bodensko jezero ima površino 538 štirjakiških kilometrov in prostornino 49 milijard kubičnih metrov. Material, ki ga prinaša Ren, odriva vsako leto 3 milijone kubičnih metrov vode, in iz te-

ga je mogoče izračunati, da bo jezero v 16.000 letih izginilo. Kvečjemu Urberlinsko jezero bo ušlo tej usodi, ker se Ren ne pretaka direktno skozi njega. Še veliko prej pa se bodo napolnili nekateri plitki zalivi, v katere se iztekajo druge reke in potoki, n. pr. Bregenški zaliv.

PRIPRAVE ZA 35. MEDNARODNI EVHARISTIČNI KONGRES

L. 1940, bo, kakor je našim bralcem že najbrž znano, mednarodni evharistični kongres v Nizzi, že 35. po številu. Predsednik stalnega odbora za mednarodne evharistične kongrese, namurski škof msgr. Thomas L. Heylen, je 21. novembra, odpotoval s svojim tajnikom kanonikom Bootsma v Pariz, da bi uredil prve priprave. Iz Pariza odputuje takoj v Nizzo, nato pa nadaljuje svojo pot v Rim k sv. očetu.

Škof msgr. Heylen je star že 84 let.

NE VE KAJ JE BIL

Nenavaden primer pozabljenosti so zabeležili v Atenah. Na neko policijsko stražnico v pristanišču je prišel mož kakšnih 35 let v sportni obleki in s temnosivim plaščem ter povedal uradnikom, da ne najde domov, a da se tudi ne more spomniti, kje je doma in kaj je bil.

Odpeljali so ga na kliniko

za živčne bolezni, kjer so mu zdravniki s pomočjo ilustriranih knjig skušali obuditi spomin. Toda samo slika nekega letala je napravila nanj vtis. Več minut je gledal vanjo, med tem ko vse druge podobe nanj niso napravile nobenega vtisa. Zdravniki so ga vpraševali, če je bil morda letalski pilot. Povedal je, da je pač nosil nekakšno uniformo, ne ve pa kakšno. Zdravniki se sedaj trudijo, da bi ozdravili moža, ki mora v najlepših možkih letih začeti novo življenje.

KOLIKO NAS JE

Po zadnji statistiki Društva narodov je znašalo število zemljanov ob koncu preteklega leta okrog 2134 milijonov. V zadnjem letu je naraslo samo za 18 milijonov. Evropa ima vsega skupaj 397 milijonov duš, če ne štejemo Sovjetske Rusije, med tem ko živi v Aziji 1050 milijonov ljudi.

ODVZETA ODLIKOVANJA

Zveza brezbožnikov v Moskvi je nekaterim svojim dosejnim častnim članom, med katerimi so bili Blücher, Smirnov, Alkanis in še 36 drugih vodilnih komunističnih ideologov, vzela naslov "častni brezbožnik", ki ga jim je nekaj v znak priznanja za njihovo brezbožniško delovanje podelila. Zaradi "veleizdajalskega delovanja", s katerim so se menda ti ateistični prvaki pregrešili, pa jim je sedaj ta naslov vzela, da med brezbožniki ne bi bilo zmede.

Iz Moskve tudi poročajo, da sta bila voditelj brezbožnikov v Ukrajini Šapiro in voditelj brezbožnikov v Volga — nemška republika — Melzer zaradi veleizdaje in ogledu obsojena na smrt in ustreljena. Ista usoda je doletela propagandista Skvorzova iz Moskve in njegovega sodelavca Pastuhova iz Leningrada. Od 1. januarja do 31. oktobra 1938 je po teh poročilih

245 stebrov brezbožniškega gibanja postalo žrtev "čiščenj", ki jih komunistična diktatura v svojem velikem kraljestvu vedno pogosteje uprizarja.

OBČUDOVANJA VREDNO DELO STARIH KITAJCEV

Decimalni sistem uporabljamo danes v največji meri in je prav za prav čudno, da v limo n. pr. dan v štiri in dvajset ur po šestdeset minut, ki štejejo po šestdeset sekund. Tudi v marsikaterem drugem pogledu se decimalni sistem še ni uveljavil.

Tu bi nam bili lahko stari Kitajci za vzor, kajti bil je čas, ko so svoje dneve delili v sto delov. P. W. C. White je prinesel iz Kitajske s o n e n o uro iz 3. stoletja pred našim štetjem, ki deli dan na takšen način. Čudna je pri tej uri tudi natančnost, s katero je izdelana. Njena razdelitev je točna do malenkosti 1/2500. Naše normalne ure še daleč niso tako točne in čevemo, kako kompliciranih aparatov je treba, da takšno točnost dosežemo, se moramo čuditi, kako so mogli že v tedanjih časih opraviti tako precizno delo.

NERVOZNI ANGLEŽI

Angleški zdravniki so ugotovili, da se živčne motnje med angleškim prebivalstvom v zadnjih dveh letih širijo. Ta nervoza stalno napreduje in po mnenju zdravnikov bi že tisoči Angležev potrebovali zdravniške obravnave. Veliko število samomorov gre na račun teh živčnih motenj. Najvidnejši znak za razsajanje te moderne nervoze med povprečnimi Angleži je ta, da kažejo ti ljudje, ki so sloveli po svoji mirnosti, nenadno nagnjenje do prenegljene reševanja poslovnih in zasebnih zadev.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani.)

se že večkrat sama prepričala, Bog obilo povrne.

Posebno me žene, storimo kar je v naši moči, da bomo vsak mali denar shranile. Saj, če že ne moreš dati veliko, daj malo. Vem, da so slabi časi, ki jih občutimo vsi, zato bo pa toliko bolj Bogu dopadljivo, kar bomo darovali njegovemu imenu, četudi bo morda manj kot bi radi dali, če bi več imeli. — Le poglejte, koliko morajo duhovnikovi starši žrtvovati predno se njih sin izuči za služabnika božjega. Koliko let truda in učenja preden pride do te časti in to vse zato, da se naše duše vodijo po pravi poti. Pa ne bi jim njim pomagali, da postavijo novi dom za nje, ki se bodo pripravljali na ta božji poklic? Sklenimo, da jim podelimo na roke in vse storimo, kolikor bo le mogoče. — Prav mnogo sreče in uspeha v letošnjem letu!

Frances Marolt

Prireditve, ki so oglašane v "Am. Slovencu" so vedno uspešne.

Dve novejši knjigi

DOLENJSKA je ime nove knjigi, ki je izšla v lepi okusni obliki. Vsebuje 244 strani in ima zadaj še mali zemljevid dolenske pokrajine. Knjiga opisuje dolenske kraje, njih lege, poda zemljepisno sliko dolenskih krajev, itd. Podaja statistike o razvoju dolenskih krajev, mest in trgov. Prnaša več lepih pokrajinskih slik. Knjiga je zelo informativna in stane s poštnino vred 85 centov.

"NOVO MESTO" je ime zanimivemu romanu, ki ga je spisal g. Miran Jarc. Knjiga vsebuje 183 strani in je lepo trde vezana v platno. Roman začne v dobi leta 1914, ko je zadivljala strašna svetovna vojna. Takrat, kakor pravi pisatelj sam, ko sonca ni bilo več, ko je smeh zamrl in je vse pričakovalo nekaj strašnega... Roman pripoveduje, kako je teklo življenje med novomeškimi dijaki. Zelo zanimiv roman, ki pokaže kako nekateri duše iščejo resnice, jo naposled najdejo in so veseli. Knjiga stane s poštnino \$1.25c.

Naročila za obe knjigi sprejema Knjižarna Amerikanski Slovenec, 1849 W. Cermak Rd. Chicago, Ill.

PREMOG

Naročite eno samo toni! Celoletnja potreba kamorkoli v mestu 100% POCAHONTAS MINE RUN Iznadno fina kakovost \$ 7.50 ILLINOIS STOKER NUT "Screening" 4.75 SUPERBA LUMP ali EGG Brez prahu in snažen prvovrsten 6.50 W. KENTUCKY 1/4 Screening 5.75 "COKE" najboljša kakovosti 10.95 PETROLEUM CARBON "Mine Run" 8.00 ANTRACIT "Chestnut" 14.25 Mnogo cenejši v večjih količinah. — Zadovoljnost zagotovljena. SUPER COAL CO., 10 So. La Salle Chicago. — Tel. DEArborn 0264

ROJAKI SLOVENC!

Kadar želite okrasiti grobove svojih dragih, ne pozabite, da imate na razpolago lastnega rojaka. Postavljam in izdelujem vse vrste nagrobne spomenike v vseh naselbinah države Illinois. Cene zmerno, delo jamčeno, potreba solidna. Se oriporočam! Kadar koli nameravate kupiti nagrobni spominski kamen, pišite na popisnanga za vsa pojasnila in za ceno. V Vašo korist bo.

Joseph Slapničar

SLOVENSKI KAMNOSEK 527 North Chicago Street, JOLIET, ILL. Telefon 2-4787

Na razpolago brezplačno

vsem naročnikom "Amer. Slovenca"

KRASNI ZEMLJEVID "The Drama of Europe"

ZEMLJEVID "DRAMA EVROPE" je novi zemljevid, ki prikazuje:

- Zbirko v barvah tiskanih zastav vseh vodilnih evropskih zastav.
- Zemljevid Evrope, ki kaže:
  - Meje Evrope pred svetovno vojno 1914.
  - Meje Evrope po svetovni vojni leta 1918.
  - Meje Evrope po Monakovski mešetariji, ki kaže kako so okrnili Čehoslovaško.
  - Narodnostne meje, ki kažejo po katerih delih Evrope bivajo razne narodnosti. O Slovencih kaže barva, da segajo notri v Furlanijo v Benečijo. Ta del zemljevida je zelo pomemben.

ZEMLJEVID "DRAMA EVROPE" je zbirka zemljevidov, ki kaže, stare in nove meje med državami v Evropi. Kaže zgodovino Evrope. Zelo važen zemljevid je to. Posebno označbe raznih narodnosti na evropski celni dajo misliti vsakemu, kako je pričakovati, da se bo Evropa v tem oziru spreminjala v bodočnosti. Predočim vam tudi to, katere države bodo zopet igrale tisto vlogo v bodoči vojni med Rusijo in Nemčijo, kakor je igrala Belgija med Nemčijo in Francijo v svetovni vojni. Pove vam, zakaj želita imeti skupno mejo Poljska in Ogrska. Pove vam, zakaj hoče Mussolini Korziko in Tunizijo.

Ta ZEMLJEVID "DRAMA EVROPE" dobi tokom letošnje kampanje "Amerikanskega Slovenca", ki traja od 25. JANUARJA PA DO 31. MARCA 1939, vsak naročnik NOV ali STAR, ki bo v tem času plačal celoletno naročnino na list "Amerikanski Slovenec". Polletne naročnine ne pridejo v poštev, ampak samo CELOLETNE, zapomnite si to!

Torej kdor še ni naročnik "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" naj se tokom te kampanje od 31. marca 1939 naroči za celo leto na ta list in bo dobil BREZPLAČNO od Uprave lista ta krasni pomenljivi zemljevid "DRAMA EVROPE" VSI TISTI, ki so že naročniki "AMERIKANSKEGA SLOVENCA" naj v tem času gotovo obnovijo CELOLETNO NAROČNINO in dobili bodo BREZPLAČNO ta zanimivi zemljevid.

Naročnine pošljite na Upravo lista, ali pa iste plačajte našim zastopnikom (cam) v vaših naselbinah.

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 W. Cermak Road Chicago, Illinois

IZBORNO MONARCH PIVO

Monarch družba izdeluje nove vrste pivo "EXPORT BEER" Poskusite ga!

MONARCH pivo je izdelovano skrbno in natančno in vsebuje vse najboljše kakovosti, ki napravijo pivo dobro in okusno. Vedno pazite kako pivo se vam servira. Na zapadni strani mesta Chicago razpečava MONARCH pivo

BEER DEPOT

John Kochevar

WEST SIDE DISTRIBUTOR OF MONARCH BEER 2215 W. 23rd Street Tel. Canal 6177 Chicago, Illinois

Tovarna novega človeka

POSLOVENIL LEOPOLD STANEK

Profesor sam je bil vsak dan bolj bled in zanemarjen. Ninel ni znala in se seveda tudi ni hotela brigati zanj. Imel je vedno pokvarjen želodec in se je slabo pripravljala na svoja predavanja, kajti neprestano ga je mučilo ljubosumje, saj ni vedel, kaj dela Ninel na univerzi in ob večerih, ko je hodil z doma. Denar je nepopisno hitro kopal, tako da za alimente ni ostajalo ničesar. Ko ga je Ana Ivanovna opomnila, je v zadregi skomizgnil z rameni in rekel:

"Oh, Anja, prosim, počakaj še, nimam denarja!"

"Tožila te bom!" je grozila Ana Ivanovna.

"Počakaj vendar, prosim!" je moledoval.

"Ali si danes sploh že kaj jedel?" je vprašala s hripavim, sovražnim glasom, ko mu je položila na mizo, pokrito z debelo plastjo prahu, zavojček peciva.

"Angel si, Anja!" je šepetal.

Ko pa se je vrnila v svojo sobo in videla tam stradajoče otroke, jo je sočutno razpoloženo zopet minilo in napravilo prostor grenki jezi. Ozrla se je po sobi, ki je bila že napol prazna, ker je razprodala vse predmete, ki jih ni prav nujno potrebovala. Njenega srca sta se polastila obup in besnost na človeka, ki ji je uničil vso srečo, vse življenje. Vsi njeni poizkusi, da najde službo, so ostali brezuspešni. Obup in groza sta se zagrizla v njeno obličje, ki je od prečutih noči in gladi tako shujšalo, da je bila podobna le še senci. K temu se je pridružilo še to, da so otroci prav v zadnjem času neprestano bolehalo. Vse to je privedlo Ano Ivanovno končno tako daleč, da je pričela misliti na domačo vas — misel, ki jo je prej popolnoma zavračala — kot na svojo poslednjo rešitev. Odločila se je, da bo še danes pisala teti pismo, v katerem jo bo prosila, naj jo sprejme z otroki. Nato je pregledala vse, kar je bilo še v sobi, da bi ugotovila, kaj bi se dalo še prodati. Na ta način je hotela dobiti nekaj denarja, da bi se mogla ubraniti skrajne stiske in pričakovati odgovora na pismo.

39.

Velika noč. Prostorna hiša je nenavadno tiha, ker so skoraj vsi stanovalci odšli na protiverske shode in jih je ostalo prav malo doma, bodisi zaradi bolezni ali pa, ker so bili kakorkoli nujno zadržani. Tovariš Vladimirov se je pravkar vrnil s protiverskega zborovanja in je sedaj sedel pri svoji pisalni mizi. Poslovil se je prej kot drugi, ker se je moral pripraviti še za neko drugo zborovanje, na katerem naj bi sam govoril. Vrgel se je na delo, toda bil je utrujen ali pa mu nekaj ni bilo po volji, kajti njegov jezni obraz je pričal o tem, da mu nikakor nočejo priti na um prave misli. Nervozno je drselo njegovo pero po papirju in kot sled puščalo za seboj nesmiselno čečkanje; z neprijaznim mrmranjem je reagiral na tihi jok otroka, ki se je zdaj pa zdaj oglašal.

Tanja je z malčkom v naročju sedela pri oknu in zrla na travnik, kjer so se po prvi, sveže zeleni travi veselo podili otroci z mladimi psi. Nato je pogledala na cesto, kjer so se sprehajali praznično oblečeni

ljudje. Dolgo je spremljala z očmi vsakega posameznika, tako dolgo, dokler ni izginil za oglom. In žalostno ji je bilo ob tem pri srcu.

Tam se je izza lahkega puha, s katerim je prijetna toplota obdala golo drevje, poliskavala reka. Jasno, svetlomodro nebo se je bočilo visoko nad bele lise oblakov, ki so se raztezali proti bleščečemu soncu, in vsepovsod v mladem kipečem zelenju so ptice pele pomladne pesmi. Kdo bi se žalostil? Tako se je vprašala Tanja začudeno, bilo je zaman — ni ji hotelo postati lažje.

Že tri dni pred veliko nočjo je Tanja pričela z velikim čiščenjem. Komaj se je vrnila iz urada, si je takoj privezala predpasnik, nato pa je pometala in brisala prah, kuhala in pekla, dokler se ni od snažnosti vse lesketalo, dokler ni bila vsa lava pokrita s slastnimi rečmi — in vendar! To ni bila velika noč, ki je živila v Tanjinem spominu iz dni njene srečne, otroške dobe...

Ta žalost se je je polastila že včeraj. Sama je šla v cerkev. Tovariš Vladimirov ji je sicer dovolil, toda opazila je, da se je jezil. Sklenila je, praznovati te praznike tako, da bodo v duši njenega moža vzbudili daljne spomine na njegove otroške dni: na pisanice, na visoke rumene velikonočne kolače, na svečano, mirno razpoloženo, ki ga rodi le ta čudoviti praznik. In upala je, da bo s tem morda vendarle pokazala njegovemu srcu pot k visokemu, nedoumnemu čudežu teh dni, k vstajenju Kristusa.

Tanja se je odločila celo za to, da bo napravila pravo velikonočno jagnje. Kupila je malo gnjat, preskrbela si je z veliko težavo vse, kar je potrebovala za pravo pašo, izdružila je na trgu dva lončka s krasnimi hijacintami — vse je bilo tako lepo, tako prirsčno, tako presunljivo kakor takrat, v davno minulih dnevih njenega detinstva...

Toda tovariš Vladimirov je le psoval, ko je zagledal to velikonočno jagnje. Surovo je pojasnil, da ni niti Kristusa, niti vstajenja, da so vse to le buržujski predsodki, opij za ljudstvo...

Nato je Tanja odšla v cerkev. Bila je to majhna, borna hiša božja. V njej so bili revni, slabo oblečeni ljudje, večinoma starci. Tanja si je te ljudi pazljivo ogledala; brala je z njihovih obrazov, da so vsi nosili neskončno mero trpljenja na svoji življenjski poti, in videla je, da nobeden ni bil zaradi tega bremena strtl, ker so bili polni vernega zaupanja v Kristusa. Čutila je, kako so bili ti ljudje polni zamaknenja in jasnega veselja, s katerim so pričakovali čudež vstajenja. Tanja je bila tako žalostna v srcu, ker je vedela, da njen mož ravno sedaj, v teh minutah, skuša uničiti v srcih toliko ljudi to svetlo, razveseljujočo vero v veliko daritev Kristusa.

Ko je Tanja stopila iz cerkve, je bil že popoln mrak; ozrla se je k svetlim zvezdam, ki so migljale na temnem večernem nebu in njena bol je ponehala, ko se je spomnila na drobne vrstice, ki se jih je kot otrok naučila na pamet, ne da bi razumela njihov globlji smisel:

(Dalje prihodnjič)

IGRE ZA NAŠE ODRE

KI JIH IMA V ZALOGI KNJIGARNA AMER. SLOVENEK.

(Z črko — — zaznamovane igre so samo moške vloge, z črko —ž—, samo ženske vloge; brez vsakega zaznamka so mešane vloge).

ANARHIST. burka v dveh dejanjih (m).....	35c
AFRIČANKA. opera v 5. dejanjih.....	35c
ANDREJ IN NJEGOV ZLOČIN. igrokaz v 3. dejanjih.....	30c
AZAZEL. Iv. Pregelj. Žalna igra v štirih dejanjih.....	50c
BEDAK PAVLEK. Br. Bevk. Zbirka otroških iger.....	50c
BENEŠKI TRGOVEC. W. Shakespeare. Igrokaz v 5. dej.....	50c
BRATSKI SPOR. Euripides. Starogrška igra v 5. dejanjih.....	60c
BURKE IN ŠALJIVI PRIZORI. — Čarodejna brivnica. — Radi nagrade (m). — Čašica kave (ž). — Zaklad (m). — Vedež. — Pobožšana trmoglavka (ž). — Luknja v namiznem prtu (ž). — Zenin Miha (m). — Zamorec (m). — Junaki (m). — Trije učenjaki (m). — Opeharjeni Zid (m). — Izgubljena stava (m). — Čudna kupčija (m).....	75c
ČAROSTRELEC. Romantična opera v 3. dejanjih.....	25c
ČE STA DVA. Šala v 1. dejanju.....	35c
DILETANSKI ODER. M. Skrbineš. Poučna navodila igralcem.....	45c
DIVJI LOVEC. F. S. Finžgar. Narodni igrokaz s petjem v 4. dejanjih.....	35c
DNEVNIK. Veseloigra v 2. dejanjih.....	25c
DOM. Janez Jalen. Drama v štirih dejanjih.....	75c
EDDA. Jos. Wellen. Drama v štirih dejanjih.....	20c
GLEDALIŠKE IGRIČE. — Zdravnikov strežnik. — Sv. Janez Evangelist in ropar. — Prevarani hišnik. — Konvencionalne laži. — Prve tri igre za moške, četrta za mešane vloge.....	30c
GOSPA Z MORJA. Henrik Ibsen. Igra v 5. dejanjih.....	75c
JENUFA. Opera iz moravskega kmetijskega življenja.....	20c
KAKŠEN GOSPOD — TAK SLUGA. Burka iz vojaškega življenja v enem dejanju.....	35c
KAMPOSTELJSKI ROMARJI. Iv. Pregelj. Pevska igra v 3. dejanjih.....	35c
K MAMICI. Slavko Savinšek. Slika otroške ljubezni v 3. dejanjih.....	5c
KRIVOPRIŠEŽNIK. Anzengruber. Narodna igra s petjem v 3. dejanjih (7 slikah).....	75c
LAŽI Z DRAVNICA. Burka v 2. dejanjih. — Trije tički. Burka v 2. dejanjih.....	35c
LJUBOSUMNOST. Lad. Novak. Veseloigra v 1. dejanju.....	45c
LJUDSKI ODER. 1. zvezek: Lovski tat. Ljudska igra v 5. dejanjih. — Erazem Predjamski (m). Igra v 5. dej.....	70c
LOKALNA ŽELEZNICA. Komedia v treh dejanjih.....	45c
LUMPACIJ VAGABUND. Carobna predstava v 6. dej.....	45c
MARIJA STUART. Fr. Schiller. Tragedija v 5. dejanjih.....	75c
MATI SVETEGA VESELJA. Silv. Sardenko. Skrivnost vstajenja v 3. dramatskih slikah.....	50c
MEFISTOPELES. Opera v 4. dejanjih.....	20c
MIKLAVŽ PRIHAJA. Dr. Iv. Lah. Trije prizori.....	35c
MIKLOVA ZALA. M. Bajuk. Igra v 5. dejanjih.....	60c
MLINAR IN NJEGOVA HČI. Ljudska igra v 5. dejanjih.....	45c
MODRA PTICA. M. Maeterlinck. Carobna pravljica v 6. dejanjih (12 slikah).....	50c
NA KRIVIH POTIH (ž). Igra v petih dejanjih.....	20c
NEDELSKE URE NA DRUŠTV. ODRIH. Silv. Sardenko.....	50c
1. Nevesta z Libanona. 3 dramatske slike.	
2. Zenin iz Nazareta. Slavospev v dram. prizorih.	
3. Selski angel. Igra v 2. dejanjih (ž).	
4. Dve prerokinih. Dramska silhueta (ž).	
NIŽAVA. Muzikalna drama s predigro v 2. dejanjih.....	20c
NOČ NA HMELNIKU. Dr. Lah. Igra v 3. dejanjih.....	30c
OKRUTNA ŠALA. Igra v štirih dejanjih.....	75c
OPOROKA LUKOVŠKEGA GRAŠČAKA. Veseloigra v 1. dejanju.....	40c
ORLIČI IN DRUGI TIČI. Igra za mladino v 3. dejanjih.....	5c
OTROŠKI ODER. Igrice za mladino.....	40c
PALČEK POTEPA. A. Pajma. Pravljčna igra v 3. dejanjih.....	25c
PETERČKOVE POSLEDNJE SANJE. Pav. Golia. Božična povest v 4. slikah.....	50c
PIKOVA DAMA. Opera v 3. dejanjih in 7 slikah.....	25c
POLJUB. Prostonarodna opera v 2. dejanjih.....	20c
POTOPLENI ZVON. Dramatska bajka v 5. dejanjih.....	75c
PRECIJOZA. Igrokaz v 4. dejanjih.....	15c
PROSLAVA SV. CIRILA IN METODA. — Modrost (m). Prizor iz Cirilove mladosti. — Smrt sv. Cirila, blagovestnika. (m). — Doinov. (ž) Dramatska slika v enem dejanju.....	50c
PUSČAVNIKOV ZVONCEK. Komična opera v 3. dej.....	25c
RADI OREHA. Ljudska igra v 3. dejanjih.....	35c
REVEČEK ANDREJEK. Ljudska igra v 5. dejanjih.....	45c
RODOLJUB IZ AMERIKE. Veseloigra s petjem v 3. dej.....	40c
VRTINEC. Janez Žagar. Drama v 3. dejanjih.....	70c
ZAKLETI GRAD. Romantična igra v petih dejanjih.....	75c
ZAPRAVLJIVEC. Carobna pravljica v treh dejanjih.....	45c
ZA NOVI ROD. Stanko Majcem. Tri enodejanske. — Profesor Gradnik (m). — Knjigovodja Hostnik (m). — Zamorka.....	45c
ZBIRKA LJUDSKIH IGER.	
2. snopič. — Vedeževalka (m). — Kmet Herod (m). — Zunan Sardamski (m). — Jeza nad petelinom in kes (ž). 30c	
3. snopič. — Mlini pod zemljo (m). — 7. in 8. snopič. — Sinovo mačevanje ali Spouštnj očeta (m). — Za letovišče (m). — Občinski tepček (m). — Dve materi (ž). — Nežka z Bleda (ž). — Najdena hči (ž). — Napevi k igram: Pesem Olge. — Pesem angelov. — Pesem žanjic. — Z grada doli. — Zvonovi pritkavajo. — Cigan je zmaknil klarinet. — Pesem z vrh vira odmeva. — Pozdravljam te srce blago.....	50c
9. snopič. — Na betlehemskih poljanah (m). — Kazen neizostane (m). — Očetova kletva (m). — Čašica kave (ž). 30c	
10. snopič. — Fernando, strah Avstrije (m). — Rdeči nosovi (m). — Zdj gre sem, zdaj pa tja (m). — Pošna skrivnost ali začarano pismo (m). — Strahovi (ž). 30c	
12. snopič. — Izgubljeni sin (m). V ječi (m). — Pastirci in kralj (m). — Ljudmila (ž). — Planšarica (ž). 30c	
13. snopič. — Vestalka (ž). — Smrt Marije Device (ž). Marijin otrok (ž). 30c	
14. snopič. — Sv. Boštjan (m). — Junška deklica (ž). — Materin blagoslov (za mladino).....	30c
15. snopič. — Turki pred Dunajem (m). — Fabijola in Neža (ž).....	30c
16. snopič. — Mojstra Kržišnika božični večer (m). — Svoje glavna Minka (ž).....	30c
17. snopič. — Dimež, strah kranjske dečele (m). — Oh, ta Polona (ž). — Prisiljen stan je zančevan (ž).....	30c

Pri naročilih priložite potrebno svoto v gotovini ali Money Odru in pošljite na

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road, CHICAGO, ILL.

Pisano polje

J. M. Trunk

Prikrit, a hud strup.

Črtica "Francek v Solzni dolini" je bila v angleščini že lanskega leta priobčena v "Mladinskem listu", zdaj je tudi v slovenščini. Spisal je jo I. M., ne boste težko uganili, kdo je to. Zopet naj bi bilo pisano za rdeče vrabčice, pa je bolj za rdeče vrabce, ker vrabčiči je ne bodo razumeli, tembolj pa vrabci. Črtica je pa, in v kaki črtici nastopi lahko tudi kak stric Činčila, dušni doktor, ali fajmošter. Francek se pa piše Znalbirad. Saj razumete. Francek poučuje, stric Činčila pa je bedak prve vrste, in namen bi bil pri rdečih vrabčičih in še bolj pri vrabcih dosežen; Branko in Miranda sta Adam in Eva, in kar se je v Rajskem gaju godilo pod hrusko je vse le klamfarija, in bunk je prosta volja, sam Veliki duh bi bil vrlo zloben, vsaj dober bi ne mogel biti, ker v Solzni dolini so grešniki, grešniki so pa le ludo slaba roba, in slaba roba ne more priti od kakega dobrega Velikega duha, saj "od strupenih kač prihajajo le strupene kače, od žvrgolečih slavčkov pa le žvrgoleči slavčki", in dasi stric Činčila ni rekel nič, je pa Francek temveč rekel: "Samo dvojce je mogoče v tem slučaju: tvoja (fajmoštrova) vera je sleparija ali pa mene ni. Toda jaz sem (I. M. je), toraj si ti slepar!"

Ali vidite? Saj niste klade. Najmanj so klade kak rdeči vrabci, morda še kak vrabčič ne bo klada, ako mu vrabec malo na čelo pokluka.

To ni sarkazem, cinizem prve vrste je. Satan je tako operiral v pravem raju, zdaj operira I. M. enako satansko v Rajskem gaju, in v "Mladinskem listu" za rdeče vrabčiče. Najtežja in najbolj važna vprašanja, s katerimi so se bavili najšestneje največji duhovi, vprašanja o svobodni volji, grehu, zlu, vsevednosti božji, predestinaciji, kalvinskih zablodi, radi katere je tekla kri... vse se zafrkavljata na najbolj ciničen način, obenem pa tudi najbolj plitev način, in more nasesti le kak rdeč vrabec, ker nasede na vse, če le eliši, da je stric Činčila slepar, in vera sleparija.

Satansko delo, kakršno so opravljali francoski satani, ki so hodili med kmete, pa so namenoma vero tako zagovarjali, da je vsak kmet vero izgubil, in namen je bil dosežen.

Vsak naj ima svoje priprčanje, ne oporekam, ako misli I. M., da mora pokazovati strica Činčila in fajmoštra kot sleparja, ampak če se kdo že postavlja, naj bi se malo bolj postavil, ne pa s takimi čenčami o najbolj važnih vprašanjih.

Nekaj stenskih KOLEDARJEV za leto 1939

je nam še ostalo. Ti isti, ki jih želijo najpišejo po nje, dokler so na roki. Koledarje pošiljamo tudi v stare domovino, ali kamor že kdo želi.

Stane s poštnino 20c kar je poslati v znamkah, ali gotovini ter natančen naslov. — Naročila sprejema

Knjigarna AMER. SLOVENEK 1849 West Cermak Road, CHICAGO, ILL.

Najnovije vesti našega dnevnika "Am. Slovenec"

BR. J. E. URŠIČ ZDRAVNIK IN KIRURGIJ 1901 W. Cermak Road CHICAGO, ILL. Uradne ure: 1-3 popoldne — 8 zvečer izveniš ob srednj. Residenčni telefon: La Grange Uradni telefon: Canal 4911 PO DNEVI NA RAZPOLE CELI DAN V URADU

Pratik Našim čitateljem ročamo, da smo jeli zalogo Pratik za leto in sicer obe vrste Blažniko kakor tudi Družinski Obe vrsti ste zelo nimivi in ju krasno vilo lepih slik. Nite si jih takoj, ler ne poide zalogo Vsak komad stam poštino vred 25 centov Naročajo se od KNJIGARNA AMER. SLOVENEK 1849 West Cermak Road, CHICAGO, ILL.

VABILO k naročbi "MOHORJEVIH KNJIG"

Naročniki jih bodo dobili prihodnjo jesen:

1. KOLEDAR za leto 1940.
2. VEČERNICE, povest "Pravica do življenja".
3. ZGODOVINA SLOV. NARODA, 16, in poslednji snopič.
4. ŽIVLJENJE SVETNIKOV, 14. snopič.
5. JEZUS DOBRI PASTIR, molitvenik.

Naročnino za Mohorjeve knjige sprejemamo SAMO DO 11. MARCA 1939. Na poznejša naročila se ne bo mogoče ozirati. Kdor si torej želi Mohorjevih knjig za prihodnje leto, naj pošlje naročnino čimprej, da ne bo zamudil.

KNJIGE STANEJO .....\$1.25 z vezanim mblitvenikom pa...\$1.50

Naročila za Ameriko sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road Chicago, Ill.